

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre ... 48 kor
Fél évre ... 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy óra ... 4 kor.

Nyitási közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 492

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 141.

Arad, 1917.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szombat, december 29.

Harminc százalék.

Az újabb időben nem sokszor nyílik alkalmunk, hogy Arad város adminisztrációjával dicsérőleg foglalkozzunk. Nap-nap után keserű összehasonlításokra van módunk s nem egyszer tolakodik ajkunkra a kérdés: — Miért vagyunk mi a magyarországi nagyobb városok közül mindig az elmaradottak és a tehetetlenek között? Mi lehet az oka annak, hogy itt a legtöbb intézkedés incidentaliter történik s míg más városok tervszerűleg haladnak céljaik felé, addig nálunk nincs egy egészséges városi program, melynek végrehajtása elé bizakodva nézhetne a város polgársága.

Most itt van Temesvár, amelynek tudatos és korrekt városi politikája egyenesen kihívja az irigykedésünket. Temesvár nemcsak elkészítette a jövő évi költségvetését, de a tanács már le is tárgyalta, közszemlére tette s holnap a közgyűlés elé is viszi. Ezzel szemben Aradon még a zárószámadás se készült el, amely legalább azt mutatná meg, hogy milyen módon gazdálkodtak a torony alatt. E pillanatban még azt sem tudjuk, hogy deficit jellemzi-e ezt a gazdálkodást, vagy akkora fölösleget mutat fel, hogy örömről telik benne. E zárószámadás nélkül természetesen nem lehet költségvetést készíteni. Amint értesülünk, még februárban sem leszünk abban a szerencsés helyzetben, hogy ebbe a gazdálkodásba beletekinthessünk s a költségvetést saját szemünkkel is megláthassuk.

De a temesvári költségvetés beszélő adatokkal is szolgál adminisztrációjának gondossága és előrelátása mellett. Az első dolog, ami szemünkbe ötlök az, hogy Temesvár mindössze 30% pótdadót vetett ki a polgáraitra. Ezzel szemben Arad pótdadója 86% de csak azért ennyi, mert a hiányokat telekértékadóval kellett pótolni. Meg kellett nyomorítani ezeket az üres telkeket, hogy a városi pénztár ürességét ezzel ellensúlyozzák. E nélkül a manőver nélkül Arad pótdadója 130% is lenne. Pedig Temesvár kiadásai legalább is éppen olyan arányokban emelkedtek, mint Arad kiadásai. A háborus élet épp úgy otthagya a nyomait Temesvár közigazgatásán, mint Arad adminisztrációján s mégis ott kullogunk Temesvár mögött megszámlálhatlan mértföldek messzeségében. Miért? mi az oka ennek? Valahol a rendszerben kell a hibának lenni, ott kell rejtőznie valahol a titkos oknak, mely képtelenné teszi ezt a várost a megfelelő haladásra. Hiszen kifogástalan hivatalnoki kara van, dolgozó és munkás emberek energiája egyesül itt is, mint másutt, hogy a város szekerének kerekeit forgásra lendítse, mégis állunk, sőt kimaradunk a sorból. A 86 százalékos, telekadós pótdadó mellett Arad mindössze 600,000 koronával emelte a személyi kiadá-

sokat, Temesvár a 30% mellett 1.180,000 koronával.

A temesvári költségvetésben már benne vannak a béke, a leszerelési és a szociális alkotások költségei is. Hogyan áll ezekkel a kiadásokkal Arad? S Temesvár pótdadója mégis csak 30%.

Igen, mert a helyes városi politika, az egészséges városi program nem kényszeríti a város pénztárát arra, hogy üres fiókjait kizárólag a polgárság adófilléreiből töltsse meg. A rejtély-nyitja az, hogy Temesvár ott évekkel ezelőtt nagyszabású városi alkotásokat létesített a város vezetősége, melyek most

dusan jövedelmeznek és tehermentesítik az adózó polgárokat. De emelkedtek a törzsvagyonhoz tartozó ingatlanok jövedelmei is s nagyobb szabású birtokpolitika tette lehetővé a kedvező költségvetést. A temesvári városházán megtanultak helyesen gondolkodni és tervszerűen cselekedni az emberek. Volna ugyan ott is kifogásolni való, mint például a házbérfillérek adója, de ez elenyésző csöpp a helyeselni valók tengerében, míg mi Aradiak a hideg bizonytalanság vizein evezünk s csak óhajtozni tudunk a zsárazföld után, melyen egy okos városi politika építi fel a nyugalom városát.

Tárgyalások hadifoglyaink kicseréléseért.

(Franciaország nem fogadja el a békefeltételeket.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenti Brest-Litovszkából december 27-iki kelettel: A négy szövetséges állam küldöttségei Oroszország képviselővel a mai napon is folytatták a tárgyalásokat speciális kérdésekről. Ezek a tanácskozások már annyira előrehaladtak, hogy rövid időre meg kellett őket szakítani, hogy a küldöttségnek, melyek közül egyeseknek saját hatóságaikkal érintkezésbe kell lépniök, arra alkalmuk legyen.

Pétervár. Oroszországnak az ententehez intézett felhívását, hogy a kikötött tíz napi határidőn belül csatlakozzék az általános békére való tárgyalásokhoz, az orosz szikratáviró állomás már december 26-án továbbította valamennyi entente országnak. Azonfelül Trocki december 25-én este átnyújtotta az entente hatalmak pétervári nagyköveteinek az orosz hivatalos jegyzéket, amelynek kormányához való juttatását a nagykövet megígérte, anélkül, hogy maga a nagykövet a kérdésben állást foglalna.

Stockholm. A központi hatalmaknak az orosz javaslatra adott válasza teljes szövegében csak a délutáni lapokban jelent meg. Meg kell állapítani, hogy rendkívüli hatást keltett. Különösen meglepő volt, hogy Németország minden pontot elfogadott. Általánosságban azt várják, hogy az ententének, valamely irányban szintén állást kell foglalnia, mert lehetetlen ezt az őszinte alapokon nyugvó békét mellőzni.

Berlin. A Reuter-ügynökség pétervári jelentése szerint a Szmolny-intézet 40 szobát foglaltatott le egy pétervári szállóban az osztrák-magyar és német megbízottak részére, akik a Pétervárott tartandó hadifo-

goly konferenciára már utban vannak Oroszország felé.

Pétervár. (Távirati ügynökség.) A pétervári helyőrség képviselőinek nagy gyűlése foglalkozott a nemzetközi helyzettel. Trocki kijelentette, hogy a míg a béke nincs megkötve, a frontoknak érintetleneknek kell maradni és hogy a pétervári helyőrségnek az orosz fronton a munkás és parasztforradalom védelmében részt kell venni. A gyűlés egyhangulag elhatározta, hogy a pétervári helyőrség egy részét azonnal elküldi azokra a frontokra, a hol szükség van rájuk.

Genf. A Clemenceau és Pichon által befolyásolt francia lapok a központi hatalmak békeponyjait szappanbuborékoknak mondják, amelyek nyilván azt célozzák, hogy a maximálisták néhány kozmopolita elvét elfogadva, a fegyverszünetet meghosszabbítsák és abból a lehető legnagyobb hasznot húzzák. A baloldali francia lapok különböző álláspontokat foglalnak el.

Páris. A kamara a kormánynak Oroszországra vonatkozó politikájáról folytatott interpelláció vita után egyhangulag 384 szavazattal napirendei fogadott el, mely helyesli a kormány nyilatkozatát.

Amsterdam. Az „Allgemeine Handelsblatt” jelentése szerint a japán császár ma kihallgatásos fogadta a külügyminisztert és az államtanács három tagját. Ennek az eseménynek nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert azt hiszik, hogy a tanácskozások arról folynak, milyen magatartást kövessen Japán Oroszországgal szemben a különbéke esetén.

Berlin. A Zeit berlini tudósítója jelenti, hogy január elején fölötte

fontos tanácskozások lesznek Berlinben, amelyek a német birodalom, Magyarország és Ausztria gazdasági jövőjére nagy jelentőségűek lesznek. Valószínű, hogy úgy Magyarország mint Ausztria vezető államférfiai részt fognak venni ezeken a tárgyalásokon és itteni politikai körökben úgy tudják, hogy Seidler dr. és Wekerle Berlinbe jönnek.

Zürich. A „Daily Mail” jelenti Pétervárról: Az orosz kormány tárgyalásai Radával Ukrajnának a béketárgyalásokon való részvétele irányában közelednek a befejezéshez. A pétervári kormány hivatalosan bejelentette azt a megállapítást az ukrán kormánynak, hogy a fegyverszünet és béke kérdésében nincs közöttük differencia.

Rotterdam. A Daily Mail pétervári jelentése szerint az orosz helyzet most úgy alakul, hogy Pétervárott és Moszkvában, valamint az ezeket környező területeken a bolsevikiek az urak. A Kaukázus északi részén, valamint az Ural hegyvidéken az ottlakó kozákok ellenőrzése alatt áll. Szibériában a független kormány egyre jobban megerősödik. Oroszország összhelyzete ezek szerint meglehetősen bonyolult. A németek egyre nagyobb nyomással sürgetik, hogy az oroszok lépjenek fel közvetítőként az ententenél.

Pétervár. A kozákok a demoralizáció állapotában vannak. Egy hadosztály, a mely Alexandrofnál táborozott, letette a fegyvert. Példáját más ezredek is követték.

Pétervár. (Távirati Ugynökség.) A népbiztosok csapatai egyre nagyobb erővel lépnek fel a kaukázusi arcvonal felől Rosztov ellen. Mindennap öt katonai szállító vonat halad keresztül Grosnij állomáson. A kozákok megkísérelték, hogy Mineralianavadu állomáson megakadályozzák a Rosztovba küldött csapatok tovább utazását. A kísérlet azonban nem sikerült.

Feléledt harci tevékenység.

Berlin, december 28. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti: Nyugati harctér:

Rupprecht bajor trónörökös harcvonal: A harci tevékenység, mely az arcvonal egyes pontjain nappal átmenetileg feléledt a Maas keleti partján az éjszaka is élénk volt. Cunewillétől keletre felderítő osztagok a francia árkokból számos foglyot szállítottak be.

Keleti harctér: Semmi újság.

Macedon harctér: Az Ochrida és Presbato között a Cserna hajlásban és a Vardar keleti partján tűzérési tevékenység időnkint fokozódott.

Olasz harctér: Az Assiagói fensíkon és a Tomba hegygerincen egész napon át fokozódott tűzérési harc folyik. Ludendorff.

EGYESÜLET.

(*) Az Aradi Magántisztviselők Egyesülete f. hó 30-án, vasárnap délelőtt 1/2, 12 órakor saját helyiségében, a Központi Szállodában (bejárat a kávéházból) választmányi ülést tart.

Visszavert olasz előretörések.

Budapest, december 28. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér: Fegyverszünet.

Olasz harctér: A Monte Asolone-tól nyugatra és a Monte Solarotól keletre ellenséges előretöréseket visszavertünk. *Vezérkar tönöke.*

Wekerle

elkészült programja.

(A pártok nem ismerik a tervet.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A *Neue Freie Presse* az alábbi budapesti információt közli ma reggeli számában az egységes párt programjáról:

Az új egységes kormány párt programjának tervezetében Wekerle Sándor miniszterelnök abból az alap gondolatból indul ki, hogy Magyarországnak az új választójogi törvényjavaslattal biztosított demokratizálása az állami és a megyei intézményekben is megvalósulást nyerjen. Az állami és a megyei intézményeket közelebb kívánja hozni a lakosság szükségleteihez és óhajaihoz. Ép ezért az új program első sorban a közigazgatás demokratizálását tűzi ki célul.

További fontos része a programnak a katonai kérdés, melynek kedvező megoldásátette függővé az új pártba való belépését az Apponyi párt. A program gazdasági része egyfelől Magyarország és Ausztria másfelől Magyarország és a külföld gazdasági viszonyaira vonatkozik. Itt arról van szó, hogy olyan megoldás találtassék, mely ragaszkodik az Ausztriával való kiegyezés kipróbált alapjához, a nélkül azonban, hogy korlátozná Magyarország gazdasági önrendelkezési jogát.

Budapestről jelenti tudósítók: E távirat kiegészítésül a következő budapesti információ szolgál egy fővárosi estilap értesülése szerint: „Az új párt programja valóban elkészült és Wekerle a mai minisztertanácson be is mutatta a kormány tagjainak. Szükségesnek tartjuk felemlíteni, hogy Apponyi Albert grófnak és Vázsonyi Vilmoson kívül Wekerle a programtervezet tanácskozáiba nem igen vonta be miniszter társait. Mindez pedig azért, mert az új párttervezet Wekerle személyes politikai műve. All az, hogy a program összeállításába a miniszterelnök bevonta egyes pártok vezetőit és azok kívánságát és óhajait ott, ahol az tervével egyezett, honorálta.

De az a felfogás mintha a miniszterelnök egyes pártok kívánságaiból állította volna össze programját, vagy mintha a kormányt most támogató pártok programján épülne fel terve; tévedésen alapszik. Azok a pártvezérek, akikkel a miniszterelnök tanácskozott, maguk sem közölték a tárgyalások anyagát pártjuk tagjaival és így a kormánytámogató pártok az új alakulás körül teljesen tájékozatlanok. Így tehát egyes pártok még állást sem foglalhatnak e kérdésben. Miután azonban az új program felöleli teljesen azokat a kívánalmakat, melyek egy demokratikus magyar nemzeti politika alapját alkothatják, nincs kétség az iránt, hogy az új párt Wekerle tervezete alapján január folyamán meg fog alakulni.”

Temesvár

harminc százalékos pótdója.

Temesvárról jelenti: A városi tanács le-
tárgyalta és közszemlére tette a városi háztartási alap, szegényalap, Kizella-árvaházalap, polgári menházalap, nyugdíjalap és Erzsébet királyné-alap 1918. évi költségvetési előirányzatát.

A házipénztárnál (háztartási alap) igyekezett a város a tényleges követelményeknek és állapotoknak megfelelően a jövő év pénzügyi terheinek lebonnyolítási tervzetét oly keretek között fentartani, amelyek között a községi adópótlék eddigi kivetési kulcsának felemelése nélkül a háborus elmúlt években egész gazdálkodásukat szigorú mérlegeléssel, a legmesszebbmenő takarékossgal és önmegtartózkodással tovább vinni sikerült.

Az elmúlt év általában a munkabérek és illetmények igen jelentékeny további emelésének szükségessége jegyében folyt le. Számolni kell a közelgő általános leszereléssel bekövetkezendő rendkívüli feladatok súlyos pénzügyi terheivel. Azonnal meg kell indítani a félbe maradt beruházási programot, a háboru által felvetett szociális feladatok megoldása is parancsoló szükségletként jelentkezik. Mindezen körülmények igen jelentékeny terheket rónak majd városunk polgárságára igen közel jövőben. Ujabb és újabb jövedelmi forrásokat kell tehát feltárni, amelyek révén sikerült eddig elodázni a községi adópótlék kivetési kulcsának már évek óta kísértő felemelését.

A városi házipénztár jövő évi költségvetési előirányzata szerint a rendes szükséglet 8,803.900 korona, a rendkívüli szükséglet 52.100 korona, az összes szükséglet tehát 8,856.000 korona. Ennek kielégítésére szolgál 7,946.000 korona, mutatkozik tehát 910.000 korona hiány, amely az eddigi kivetési kulcs változatlan fentartása mellett kivetendő 30%-os községi pótdó és 50%-os iskolapótlék jövedelméből nyeri fedezetét. Az előző év költségvetési adataival szemben az emelkedés 2.127.600 korona. A személyi kiadások az 1918. évre kitesznek 3,146.740 koronát, az előirányzati többlet 1,180.218 korona. A dologi kiadásoknál az előirányzat 5,709.260 korona, a többlet 947.382 korona. A különféle üzemeknél a dologi kiadások 854.320 koronával emelkedtek.

A városi felső kereskedelmi Iskolai Internátus fenntartási költségei 895.750 koronát tesznek ki, a hatósági munkaközvetítő intézet létesítési költségei 22.900 korona, az anya- és csecsemővédelmi intézményre szánt összeg 24.000 korona. Apadás mutatkozik az adósságok törlesztési részleteinél.

A fedezeti részben jelentékeny az emelkedés a törzsvagyonhoz tartozó ingatlanok jövedelménél. A községi és iskolaadó pótlék címén az 1918. évben 910.000 korona volt előirányozható. A birtokváltozási városi illeték 160.000 koronával volt előirányzatba vehető. Az államesegély összege 450.200 koronával emelkedik.

Az új jövedelmi források közül igénybe kellett venni: a házbérfülléknél az elért 180.000 koronát és a villamosvasut terület használati díja fejében 200.000 koronát.

Rendkívüli kezelésben sem a szükségletnél, sem a fedezetnél eltérés nem mutatkozik.

Megdorgált megyei főtisztviselők.

(A bácskai kormányzók mulatsága.)

Zomborból telefonálja tudósítónk: Bács-Bodrog vármegye mai közgyűlésén Balogh Ernő főispán bejelentette, hogy Szaviljevics Dusán főjegyző és Skultéty Ferenc alispán ügyében leérkezett a belügyminiszteri leirat, amely a vármegye közigazgatási bizottsága fegyelmi választmányának elsőfokú határozatát — mellyel a két főtisztviselőt büntetlennek mondotta ki — megváltoztatta, a főjegyzőt és alispánt hivatalos kötelességük hanyag teljesítése által elkövetett fegyelmi vétségben vétkesnek mondotta ki és dorgálással büntette.

A közgyűlésen Fernbach Károly országgyűlési képviselő indítványozta, hogy jegyzőkönyvileg mondjanak köszönetet az egész tisztikarnak teljes odaadásukért. Széchenyi Emil gróf hozzájárul ehhez a javasathoz és azt indítványozta, hogy egészítsék ki Fernbach indítványát olyképpen, hogy a törvényhatóság sajnálatlalt veszi tudomásul a belügyminiszter döntését, miután az alispán és főjegyző iránt teljes bizalommal viselkedik.

Lovász Márton Fernbach indítványához hozzájárul és hangsúlyozza, hogy a javaslat módot nyújt arra, hogy teljes egyhangúsággal fejezzék ki elismerésüket az egész tisztikar iránt, amikor is nem téve különbséget személyek között, az elismerés oroszánrésze e két vezető állásban levő tisztviselőnek jut.

Lovász kéri Széchenyi indítványának elutasítását.

Szemző Gyula felszólalásában felkéri Vojnich István bárót nyilatkozzék a múltban tett ama kijelentésére vonatkozólag, miszerint Skultéty Ferenc alispán megérett a nyugdíjazásra és ebben az irányban lépéseket is akart tenni. Felhívja ezután nyilatkozatra Mihájlovics volt alispán ügyében, a

kit csak akkor volt hajlandó támogatni, ha határozott időköz köti alispánságát és mihelyt Mihájlovics nem óhajtott lemondani kiméletlenül járt el vele szemben. Kérde végül, hogy ha nem a királynak, hanem Vojnich István bárónak szavaztak volna bármiféle elismerést, visszatartották volna-e csak egy napig is az okiratot?

Vojnich István báró személyes megtámadtatás címén szólal fel. Kifejti, hogy ő Skultétynek lelkes híve volt, mindamellett a kérdéses nyilatkozatot megtette, ezt azonban nem tette érdemlegesen. Mihájlovics ügyében megemlítette, hogy ő annak idején csupán annyit mondott, hogy ő Skultéty jelölését támogatja, utóbb beleegyezett, hogy Mihájlovics legyen az alispán, de csak bizonyos ideig. Mihájlovics ekkor lezárt levelet hozott neki, amelyet utóbb, mikor a lemondás megtörtént felbontatlanul adott vissza neki. Ő — Vojnich — mindig önzetlenül szolgálta a vármegyét és minden kérdésben tiszta érzések vezették.

Mihájlovich szólalt fel ezután és bejelentette, hogy annak idején pályázott az alispáni állásra és felkereste ez ügyben Vojnichot, mint pártvezért. Vojnich kijelentette, hogy hajlandó támogatni, ha feltételeit elfogadja: adjon biztosítékot, hogy amikor a párt kívánja, lemond. Ezt a biztosítékot meg is adta. Háromnegyed évvel ezelőtt megválasztása után felszólította Vojnich, hogy mondjon le, amire ő beadta lemondását. Azonban kiderült, hogy a pártnak semmiféle sem volt a felszólításról, ezt csupán Vojnich csinálta. Visszavonta erre a lemondását és az ebből támadt kavargások során a pártegység érdekében bírálat rá eszéléseére újból beadta lemondását.

Balogh főispán ezek után bezárta a vitát. Majd megtörtént a névszerinti szavazás, a melynél 201 szavazattal elfogadták Fernbach indítványát.

Széchenyi indítványa 142 szavazatot kapott.

Francia szó Bresztlitovszkban.

Az Aradi Közlöny tegnapi számában közölte, hogy a brest-litovszki tárgyalásokon úgy a mi képviselőink, mint az orosz kiküldöttek a francia nyelvet használták. Ez a közlésünk sokaknak feltűnt. Sokan elsodálkoztak azon, hogy ilyen fontos alkalmakkor az ellenség nyelvét használják. A valóságban úgy áll a dolog, hogy az osztrák-magyar-német tanácskozók nem tudnak eléggé oroszul s viszont az oroszok nem ismerik annyira a német nyelvet, hogy ily fontos kérdésekkel foglalkozó tanácskozáson ezt a két nyelvet használhatnák. Ilyen alkalmakkor a résztvevők természetesen azt az idegen nyelvet beszélik, mely mindkét fél előtt ismeretes. Ez még nem jelenti azt, hogy az illető idegen nyelvet a magukénál többre becsülnék.

A valóság az, hogy a francia nyelv régóta a diplomáciának kedvelt nyelve. Az azonban nem igaz, amint sokan hiszik, hogy a franciát a diplomácia már a legrégebbi időben is hivatalos nyelvvé tette volna. A középkorban a latin volt a tudomány és a nemzetközi érintkezés nyelve. Sőt az egyetemeken csaknem a tizenkilencedik század közepéig a tudósok nyelve is maradt.

Az 1648-iki münsteri békekongresszuson, mely tudvalevőleg a harminc éves háborúnak vetett véget, próbálkoztak meg először a franciák, hogy ajánlataikat saját nyelvükön mondják el. Mire a németek kijelentették, hogy ebben az esetben evvel a joggal ők is élni fognak s válaszukat németül fogják megtenni. A fran-

cia nyelv, a latint azonban az 1714-iki békekötés alkalmával szorították ki. Mind a Franciaország és Ausztria-Magyarország között történt a megegyezés. Jenő főherceg mint az uralkodó teljhatalmu megbízottja azt a feltételt állította fel, hogy a tárgyalás jegyzőkönyveit latin nyelven irassanak s ezen a nyelven folytassák a tárgyalást is. XIV. Lajos megengedte. De Veilars marschal azonban a franciához ragaszkodott. Ő ugyanis nem tudt latinul s kényelmetlen volt neki, hogy állandóan egy jezsuita tolmácsolja a szavait. De Jenő főherceg sem volt annyira járatos a latin nyelvben, hogy ékes beszédek tarthatott volna Ciceró módjára s a bécsi kormány mellé is kirendelt egy tolmácsot. Végre is mindakét tárgyaló fél elvesztette türelmét s beleegyeztek, hogy a békeszerződést francia nyelven fogalmazzák meg. De Jenő főherceg már itt is kijelentette, hogy ezt az esetet csak kivételül szolgálhat s a jövőre vonatkozólag nem tekinthető precedensnek.

Ugyancsak a francia nyelvet használták Franciaország és Ausztria között 1735-ben s 1738-ban Bécsben. Valamint az 1748-iki aacheni békekötés alkalmával is ez volt a diplomácia nyelve.

Midőn a hét éves háború 1763-ban Poroszország, Ausztria és Szászország között bevégeződött, a tárgyalások nyelvét a latint változtatták, de később átforgították a francia nyelvre s ezen a nyelven szövegezték meg az iratokat már csak azért is, hogy összhangzába hozzák azokkal a béketárgyalásokkal, melyek közvetie-

Tizennyolc évesek összeírása.

(Sorozások január 12-26-ig.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az 1915. évi II. t.-cz. alapján utasítottak az 1900. évben született összes népfőfeléso kötelezettek, kik tényleges katonai szolgálatot nem teljesítettek, hogy összeírásuk végett 1917. évi december hó 28, 29 és 31 napjain és 1918. január hó 2, 3, 4 és 5 napjain mindenkor délelőtt 8 órától 12 óráig az Arad városi katonügyi osztály hivatalos helyiségében jelentkezzenek.

A vasutaknál (a közúti vasutak kivételével) és hajózási vállalatoknál, valamint a vasutak és hajózási vállalatok üzemeinél alkalmazásban álló egyének népfőfelésoi bemutatón szemlére teendő összeírásuk és előállításuk végett állandó tartózkodási helyük községi (városi) előjárósága által szolgálati főnökségükhez juttatott és ezek által nekik kiosztott népfőfelésoi igazolványi és utalási lapokat kitölteni és ezeket szolgálati főnökségük útján 1918. évi január 4-ig az illető községi (városi) előjárósághoz visszajuttatni tartoznak. A jelentkezés alkalmával a népfőfelésoi kötelezettek netán birtokában levő munkakönyv, vagy más, a személyi adatokat feltüntető okmány igazolásul felmutatandó.

A magyar szent korona országainak területén tartózkodó azon osztrák állampolgárok és bosznia hercegovinai tartományi illetőségű egyének kik ezen felhívott korosztályhoz tartoznak, hasonlóképen iratnak össze és hivatalnak bemutatón szemlére, mint a magyar állampolgárok.

Az összeírásnál mindenkinek, aki a fennebb megjelölt évben született, (tehát nyilvánvalóan alkalmatlanoknak, eskőrésoknak, katonai vagy honvéd felülvizsgálaton vagy felülvizsgálat nélkül elbocsátott összes egyéneknek is) meg kell jelennie.

Azon népfőfelésoi kötelezettek, kik a bevett vagy törvényesen elismert vallásfelekezetei papjelöltjei, vagy pedig kik végzett tanulmányaik alapján a véderőtörvény 21. §-a értelmében az egyévi önkéntesi kedvezményre jelenleg igényel bírnak, ebbeli minőségüket a bemutatón szemlén az illető intézet bizonyítványával igazolni tartoznak.

Az összeírásuk végett fentiek szerint jelentkezésre utasított egyének — amennyiben az alábbiak szerint szemlekötelesek, — összeírásuk után az előjáróságnak később közölteendő rendelkezéséhez képest megjelölt helyen

nél előbb Párisban történtek Nagybritannia, Franciaország, Spanyolország és Portugália között. Ehhez járul még az is, hogy a tizennyolcadik században a francia nyelv a legműveltebb társaságok kedvenc nyelve volt. S talán ez magyarázza meg leginkább, hogy ettől az időtől fogva elismerték a hivatalos diplomácia nyelvét.

Igy maoradt egész a mi időkig a francia nyelv az egész világon mint a műveltek érintkező nyelve terjedt el. A legújabb időben azonban ez a viszony lényegesen megváltozott. A német nyelv nemcsak mint kereskedelmi nyelv, hanem mint tudományos nyelv is annyira elterjedt, hogy a franciának és a vilákereskedelemben túlzottan uralkodó angolnak erős konkurenciát csinált. A legújabb időben a nagyhatalmak igen sokszor saját nyelvüket is használták a diplomáciai érintkezésben. A kongresszusokon természetesen még nagyobb részt franciául beszéltek, mert ez az a nyelv, amelyet minden nemzet delegátusa leginkább megért. Tudományos kongresszusokon azonban már hangzottak el német, francia és angol nyelven tartott beszédek anélkül, hogy valamely közösen ismert nyelvre le kellett volna ezeket fordítani. A francia már régóta nem a műveltek kizárólagos nyelve, sőt az tapasztalható, hogy a nagy északi költő, Ibsen, Björnson és a nagy oroszok munkái minden kulturállamban elterjedtek, de legutóbbára Párisban vették azokat észre. Nem volt tehát szükség a francia fordításra, hogy más nemzetek körébe behatolhassanak.

Mint hogy a diplomáciai érintkezésben és

1918. évi január 12-től január 26-ig

terjedő időközben népfelkelési bemutató szemlére fognak behivatni és elővezettetni és ott alkalmasságukhoz képest osztályoztatni. A népfelkelésre kötelezettek a bemutató szemlére egy megbízható kíséreléssel fognak utazni, s úgy oda, mint vissza a vasuton a harmadik osztályon (gőzhajón a második osztályon) ingyen utaznak. A népfelkelési bemutató szemlén az alább felsoroltak kivételével mindenkinek meg kell jelenni, tehát a felülvizsgálaton vagy felülvizsgálat nélkül elbocsátott összes, valamint azon népfelkelésre kötelezetteknek is, kik a pénzügyőrségnél, a posta- és távirada intézetnél, a határrendőrségnél, a szénbánya-munkásosztályokban alkalmazásban állanak, továbbá azoknak, akik személyes nadiszolgáltatásra kirendeltettek és végül a vasutaknál és hajózási vállalatoknál, valamint a vasutak és hajózási vállalatok üzemelői alkalmazásban állanak.

A vasutaknál (a közúti vasutak kivételével) és hajózási vállalatoknál, valamint a vasutak és hajózási vállalatok üzemelői alkalmazásban álló egyének népfelkelési bemutató szemlére állítása tekintetében azonban a következő 1-3. pontban felsorolt kivételes intézkedések irányadók: 1. A népfelkelési bemutató szemle működési helyén (a járási székhelyen) lakó mindazon népfelkelésre kötelezettek, akik a községi előjáróság által kihirdetett szemlénapon nincsenek vasuti vagy hajózási szolgálatban, a rendes bemutató szemlére megjelenni tartoznak. — 2. Azokat a vasutnál alkalmazott népfelkelésre kötelezetteket, akik szolgálatban létük miatt vagy pedig azért, mert nem laknak a járási székhelyen, az ott tartott rendes népfelkelési bemutató szemlén meg nem jelenhettek, az egész szemlére kitűzött időköz alatt vagy a szemle befejezése után a vasuti gőcpontokon külön szemlebizottság, a hajózási alkalmazottakat ellenben a közlekedési vonalak mentén fekvő honvéd kiegészítő parancsnokság fogja megvizsgálni. — 3. Azok az egyének, akiket szolgálati főnökségük a bemutató szemlén való megjelenés alól a szolgálat érdekében ideiglenesen mentesít, akik tehát ennek következtében sem a rendes, sem pedig a gőcpontokon megtartott bemutató szemlén nem jelennek meg, igazolt távollévoeknek tekintetnek és külön erre a célra szervezendő népfelkelési szemlebizottságok által fognak megvizsgálatni. Az ilyen egyének nevei azonban, nehogy a rendes vagy a gőcpontokon tartott bemutató szemléről való elmaradás miatt felelősségre vonassanak, az illető szolgálati főnökségek által az állandó tartózkodási hely községi (városi) előjáróságának bejelentendők.

állami szerződéseknél sulyt helyeznek a szöveg szó szerinti fogalmazására, mert a szövegnek egy nyelven feltétlenül hitelesnek kell lennie, míg más nyelvre csak lefordítható, rendszerint a francia szöveget tekintették hivatalosnak. Németország például azelőtt Törökországgal francia nyelven írott szerződéseket kötött és ebből egy török és egy német fordítás készült. Ujabbban ezen a téren is változás történt, amennyiben azokat a szerződéseket, amelyeket 1917 tavaszán az ugynevezett Kapitáláció megszüntetésére kötött Németország Törökországgal, már csak német és török nyelven terjesztették a parlamentek elé és a törvényhozás ezeket a szövegeket hagyta jóvá. A német-orosz és az osztrák-magyar-orosz fegyverszüneti szerződések most csak német és orosz nyelven szövegezték meg.

A háború folyamán kifejezték azt az óhaját, hogy a világháborút befejező békeszerződést csak német nyelven szövegezzék. Bármennyire érthetők eme kívánság okai, de már a mostani tárgyalásokon is kifűnt, hogy ez egyszerűen nem teljesíthető, mert a további béketárgyalásokon a földnek valamennyi népe részt fog venni és a szerződő felek arra lesznek kényszerítve, hogy olyan nyelven írjanak, amelyet mindenki ért. Azonban elvégre nem az lesz a döntő, hogy milyen nyelven, hanem mit írnak bele azokba a szerződésekbe, amelyek nekünk a békét meghozzák és remélhető, hogy diplomata táink idegen nyelven is meg tudják majd magyarázni az ellenséges államok képviselőinek a maguk álláspontját.

A népfelkelési bemutató szemlén alkalmasnak talál az az egyének, akik a vasutaknál — közúti vasutakat kivéve — és azok műhelyeiben, a forgalmi, pályafentartási, vonat-tatási, műhelyi és szertári szolgálatban, a m. kir. állami vasgyárak központi igazgatóságánál és az annak vezetése alatt álló gyárakban és üzemekben vannak alkalmazva, továbbá mindazok, akik a pénzügyőrségnél, a posta- és táviradintézeteknél, bármely hajózási hatóságnál, hajózási vállalatnál, vagy az ezekhez tartozó gyárakban és műhelyekben, a szénbánya-munkásosztályokban, vagy munkásosztággal el nem látott szénbányavállalatokban, végül a határrendőrségnél 1917. évi december hó eiseje előtt alkalmazásban állottak, mindaddig, míg jelenlegi alkalmazásukban megmaradnak, egyelőre bevonulni nem tartoznak.

Nem tartoznak megjelenni a népfelkelési bemutató szemlén:

a) a nyilvánvalóan alkalmatlanok, vagyis azok, akik a következő fogyatkozások valamelyikében szenvednek: egyik láb vagy kéz hiánya, mindkét szem vaksága, siketnmaság, hülyesség, bíróság kimondott tébolyogottság, örütség, vagy gyengeelméjűség, — b) az egyéb elmebeteg, amennyiben fogyatkozásuk a szemlebizottság előtt okmányilag el fogadhatóan igazoltatik — c) akik a hadsereg, honvédség, vagy csendőrség kötelékéből felülvizsgálat után, vagy felülvizsgálat nélkül 1917. évi november 30-ika után bocsáttattak el.

Azon népfelkelésre kötelezett, a ki az összeírás végett elrendelt jelentkezési kötelezettségnek nem tesz eleget, az 1915. évi II. t.-cz. 5. §-a értelmében 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetésével büntetettik. — a ki pedig a népfelkelési bemutató szemlére szóló behívási parancsnak nem tesz eleget, karhatalommal vezettetik elő és a katonai behívás iránt tanusított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t.-cz. 4. §-a értelmében két évig terjedő börtönnel büntetettik.

MŰVÉSZET.

* Casanova. Az operettek sorában, melyek nek felújítását az aradi színház igazgatósága tervbe vette, legszenzációsabbnak ígérkezett a Casanova. Barna Izsónak és Faragó Jenőnek az operettje valamikor nagy sikert aratott s egyik-másik sikeres jelenete révén sokat beszéltetett magáról. Lehet, hogy az idők változtak, leht, hogy az aradi előadásban volt a hiba, úgy érezzük: jobb lett volna, ha a megújított Casanova tovább is a „pokolban” maradt volna. Franciás zenéjének kissé megkopott a színe, mint azoknak a kosztümöknek melyeket a színpadon viseltek s a szöveg humora elszállt az illanó idővel. Egy-két bájos sánzont tett bele egykor betétül a zeneszerző, ezek egyikét gyönyörűen énekelte Horváth Mici, a másikat elnevette Zöldhelyi Anna. A velencei karnevál úgy festett, mint egy rombach-utcai lakodalmas menet vagy talán a háborús Velencét skarta a színpad ábrázolni? Lehet. Ennek a jelenetnek a hangulatát azonban megmentette Matoicsi Béla szép énekével, melyért nyílt színen tapsot kapott. Barics érzéssel játszott és kellemesen énekel, s fájjaljuk, hogy a társaság többi tagjairól ezt nem mondhatjuk el. Győző Napoleonjának volt még egy kis életrevalósága, nemkülönben a zenekarnak, mely ébrentartotta a közönséget. Z. A.

* Az aradi polgári jótékony nőegylet hangversenye. Ma este rendezte az aradi polgári jótékony nőegylet a téli szezon utolsó művészi eseményeként nagyszabású hangversenyt a Kulturpalota nagytermében Weil Magda hegedűművész, Fetter Irén dalénekesnő és Dienzl Oszkár zongoraművész közreműködésével. A hangverseny pontosan este 8 órakor kezdődik. Az állóhelyek jegyei az esti pénztárnál váltakozók.

* A színházi iroda hírei. Szombat és vasár napi előadások. Négy előadást tart a társulat e két napon. Szombat d. u. 3 és fél órakor ifjúsági és népies előadásul a legnépszerűbb operett, a Csárdás királyné van műsoron, ugyanabban a kitűnő szereposztásban, mint legutóbb volt. Este 7 és fél órakor rendes helyárrakkal

Barna Izsó remek operettje, Casanova kerül színre, másodsor. Vasárnap d. u. 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal a legszebb Schubert operett, 3 a kis leány kerül előadásra. Medike szerepében Z. Várady Margittal, míg a többi szereplők az ismert régiiek. Este 7 és fél órakor rendes helyárrakkal a Casanova kitűnő operettnek van a harmadik előadása. Orfeusz a pokolban. Offenbach hallhatatlan zenei gyönyörűsége, Szilveszter estén hétfőn kerül előadásra új betanulással, de a régi 4 felvonásban nyílt változások nélkül. A főszereplők Z. Várady M., Zöldhelyi, Barics, Benkóné, Kiefer L., Matolcai, Polgár S., Győző, Kertész stb. Előkészületen: Hereeg Ferenc színjátékát, Oeskey brigadéroszt eleveníti föl a társulat, melyet ugyancsak most újított föl a budapesti Vígsház.

Értekezlet a városházán.

— A felmentettek hadikölcsönjegyzése. —

Napok óta közölték a lapok a polgármester hirdetményét, hogy az Aradon tartózkodó felmentettek ma reggel 9 órakor jelenjenek meg a városháza tanácstermében, ahol a 33. gyalogezred és a 2. honvédezred pótzászlóaljainak képviselői előtt igazolniuk kell, hogy anyagi erejükhöz mérten résztvettek-e a VII. hadikölcsön jegyzésében. Ha pedig mindezekig nem jegyezték a VII. hadikölcsönre, úgy haladéktalanul teljesítsék hazafiás kötelességüket.

Körülbelül kétszáz felmentett, főként kereskedő, iparos, gyáros, tisztviselő és tanyai gazda jelent meg az értekezleten, amelyet Zubor Andor pénzügyi tanácsos nyitott meg, aki ismertette a VII. hadikölcsön jelentőségét és kijelentette, hogy nemcsak fegyverrel, de pénzzel is igyekezzünk, ha kell a háborút folytatni mindaddig, amíg a békét kivívjuk. Majd Holländer Emil főhadnagy, a második honvédgyalogezred pótzászlóaljának kiküldöttje kijelentette, hogy a katonai hatóságok nagyon szemmel tartják a felmentetteket, hogy egyáltalában jegyeztek-e hadikölcsönt és hogy anyagi erejükhöz megfelelő mértékben jegyeztek-e? Elmondta, hogy a második honvéd gyalogezred pótzászlóalj parancsnokának különös ambíciója, hogy a gyalogezredhez tartozó felmentettek minél nagyobb mértékben vegyenek részt a hadikölcsön jegyzésében. Ő maga is tudja, hogy sok olyan felmentett van, aki anyagi viszonyaihoz képest sokkal nagyobb összegű hadikölcsönt jegyezhetne. Ezek legyenek meggyőződve arról, hogy a pótzászlóalj parancsnokától ismételtén fognak kapni felszólítást, hogy intenzívebben vegyenek részt a hadikölcsön jegyzésében.

Ezután sorra bemutatták Zubor tanácsnoknak és Holländer főhadnagyknak az igazoló iratokat, amelyekkel azt igazolták a felmentettek, hogy résztvettek a VII. hadikölcsön jegyzésében. Történtek újabb jegyzések is és az ari osztályhoz tartozó felmentettek elvégezvén dolgukat, hamarosan távoztak. Most már csak a tanyai földesgezdák meglehetősen nagyszámú csoportja maradt hátra. Ezekről kiderült, hogy az eddigi hadikölcsön jegyzésekben egyáltalán nem vettek részt. És nem is látszott bennük nagy hajlandóság, hogy az aradi bankoknak az értekezleten megjelent képviselői előtt jegyezzenek kölcsönkötvényeket. A tanyai gazdák hosszadalmasan megtárgyalták-vetették a dolgot, míg végül is Zubor tanácsnok felvilágosította őket arról, hogy nem okvetlenül szükséges ott a helyszínen hadikölcsönt jegyezni, hanem jegyezzenek azoknál a pénztézeteknél, amelyekkel összeköttetésben állnak. De figyelmeztette őket, hogy anyagi erejükhöz mérten annál is inkább teljesítsék hazafiás kötelességüket, mert a katonai hatóság különös figyelemmel fogja kísérni a felmentettek hadikölcsönjegyzését.

A mai értekezleten történt jegyzések összege több százezer koronára rug.

Orosházán fogták el a kassza-rablót.

(Aradi detektivek eredményes nyomozása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ma délután háromnegyed öt óraker megszólalt a rendőrség bűnügyi osztályának telefonja. Az aradi központ jelentette, hogy Orosháza akar beszélni. Az ügyeletes detektiv nyomban a telefonhoz hívta Beretz Ferenc rendőrkapitányt, akinek Rasztig István detektiv Orosházáról azt jelentette, hogy neki és Koródi detektivnek a mai napon sikerült Orosházán elfognia és letartóztatnia az aradi kasszarablás egyik tettesét, Kolompár Jánost, álnéven Bánfi Jánost, akinél hét darab ezer koronás bankjegyet találtak. A detektiv még azt is jelentette, hogy holnap délután a bőrkabátos cigánnyal (így nevezik a rendőrségen Kolompár Jánost) vagy ő, vagy Koródi detektiv Aradra fog érkezni. A telefon vonalzavara miatt részleteket a detektiv nem mondhatott el.

Amíg az aradi detektivek sikeresen nyomoztak idegenben, az aradi rendőrség bűnügyi osztálya megszakítás nélkül folytatja a nyomozást ebben a nagyszabású bűnügyben, hogy ennek minden részletét kiderítse. Már eddig is sok érdekes adat birtokába jutott a rendőrség. Így megállapítást nyert, hogy a bőrkabátos cigány társaival még hétfőn délelőtt Budapest felé vette útját. Csabán a társaság ketté oszlott. Kolompár János elvált társaitól, akik eddig ismeretlen irányban távoztak, ő pedig kibérelte a 14. számú csabai bérkocsit, amellyel Csorváásra utazott. A kocsisnak az utért 60 koronát fizetett és még külön hat korona borralót adott. Csorvárra este érkezett meg a cigány, aki a bérkocsissal együtt bement az egyik korcsmába, nagyszerű vacsorát rendelt, pezsgőt hozatott és mulatni kezdett a bérkocsissal.

A korcsmárosnének feltűnt a pezsgőző cigány és kérdezősködött, hogy honnan jött Kolompár azonban nem válaszolt. A korcsmárosné ekkor hetesét a csendőrségre küldte. Ugy látszik azonban, hogy Kolompár nesztét vette a dolognak, mert hamarosan kifizette az elfogyasztott pezsgőt, kifizette a még fel nem szolgált vacsorát és gyorsan eltávozott. A korcsmárosné utána küldte cselédjét, aki egészen a falu végéig követte a menekülő cigányt, továbbá azonban már nem mert menni. Mire a csendőrök megérkeztek, a kasszarabló cigánynak már hiútt helyét találták. A korcsmárosné elmondta a csendőröknek, hogy a pezsgőző cigány pénztárcájában, amikor fizetésre került a sor, tízezer korona pénzt látott.

Kolompár János valószínűleg a környéken bujkált és a mai orosházai hetivásárra ment, hogy lovakat vásároljon. Az aradi rendőrség megállapította, hogy a Kolompár familia Kistelekre való.

Kihallgatták Aradon Gaudi Balázst is, aki tudvalevőleg a betörés alkalmával őrt állt és ezért hatszáz koronát kapott társaitól. Gaudi végre bevallotta, hogy tulajdonképpen nem is ez az ő neve, hanem Balog Sándornak hívják és hogy Sárospatakra való. Arra a kérdésre, hogy került össze Kolompárral, elmondta, hogy a múlt hét péntekjén az aradi lóvásárra jött és itt ismerkedett meg velük. Ennek azonban ellentmond az, hogy a kisjenői és pécskai kasszarablásokat szintén négyen követték el s így

bizonyos, hogy Gaudi-Balog Balázs Sándor szintén egyik tagja a betörő bandának.

— Kihallgatták továbbá a szintén letartóztatásban levő Bánfi József hódmezővásárhelyi cigányt is, aki azonban még mindig állhatatosan tagadja, hogy része volna a kasszarablásban. Csak azt ismeri be, hogy Kolompárral, akikkel együtt lakott Miklakán, személyesen ismeri.

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a miklakai cigánytanyán a detektivek husz darab ostorsziját és husz darab nyelet is találtak. Kisjenői tudósítónk ma azt telefonálja, hogy a kasszarablók, akik Kaufmann Manó kisjenői kereskedő Wertheim-szekrényét is elrabolták és feltörték. Kaufmann üzletéből sok holmit loptak el, közöttük husz darab ostorsziját és nyelet is. Bizonyos tehát, hogy a miklakai házkutatás alkalmával talált ostorsziják és nyelék a kisjenői lopásból származnak. Ez is azt bizonyítja, hogy a kisjenői, pécskai, nagylaki és aradi kasszarablásokat, amelyek annyira hasonlítanak egymáshoz, a Kolompár-familia követte el.

Fa-offenzíva a városházán.

— Asszonyok rohama. — Hatvan vagon fa útban van. —

Ma reggel a városháza portása nagyon elcsodálkozott. Pedig már sok mindent megért a városnak ez a régi szolgálója, de amit ma reggel látott, az még nem fordult elő a praksisában. Még hire-hamva sem volt tisztviselőnek a városházán, még be sem fűtöttek a bürokbán, tehát reggel hét óra után lehetett, valóságos népvándorlás indult meg az emeletre, a gazdasági hivatal felé, ahol a fa-utalványokat dják ki.

Rongyokb burkolt, szegény asszonyok serege lepte el a városháza baloldali folyosóját. Diderogtek a szerencsétlenek a reggeli hidegben. Bizonyára hajnalban keltek fel, hogy a külvárosok odúiból minél előbb utra kelve idejében érkezhessenek a fa-utalványok kiosztásához. Lehetiek vagy háromszázan a türelmesen várakozó asszonyok, akik bizony nemesak fáért, de utalványért is hiába jöttek: A gazdasági hivatal ajtaján ott viritott a piros felírasú tábla:

Fa-utalványok nem adnak ki.

Voltak, akik megértették ennek a felíratnak szomorú jelentőségét és még sem távoztak. Várták a csodát, hogy hátha mégis kapnak utalványt. Azt remélték ugyanis, hogy a felírás csak megtévesztéssel szolgál s azt célozza, hogy ne jöjjenek sokan utalványokért.

Reggel 8 óraker megjelent a gazdasági osztály tisztviselőnöje, akit a türelmesen várakozó asszonyok szívélyesen köszöntöttek. Hiába jelentette ki a kisasszony, hogy ma nem lesz utalvány-kiosztás, az asszonyok nem távoztak s tovább is ott szorongtak a folyosón. Később feljött Lócs Rezső helyettes polgármester is, de az ő szavára sem mozdult az asszonyok serege, amely még 9 óraker is ellepte a folyosót. Ekkor már türelmetlenkedni kezdett a sokaság és ilyen kiáltások hangzottak:

— Ne tartsanak minket bolonddá!
— Adják ki a jegyeket!

— Hadd kapjunk fát!
— Otthon fáznak a gyerekek!
— A szegény emberrel így bánunk!
— A férjünk a harctéren van, mi pedig fázunk!

Nem használt Kotzander Ignác csillapító szava sem. Olyan volt ez a szó, mint egy hasáb száraz fa a tüzön: az elkeseredés indulatának tüze még jobban fellángolt az asszonyok tömegében.

— Miért adtak ki másoknak jegyeket? ostromolták az asszonyok Kotzandert, aki nagynehezen mégis csak megmagyarázta az asszonyoknak, hogy hiába ácsorognak, sem utalványt, sem fát nem kaphatnak, de a napokban okvetlenül fognak fát kapni, mert nagymennyiségű fa van uton, csak meg kell várni, hogy megérkezzenek s akkor mindenki megkapja a maga fáját.

Ez a magyarázat végül használt és az asszonyok lármás hadserege lassanként eltávozott fenyegetéseket kiáltozva. A fa-offenzívát néhány megnyugtató szó visszaverte s az ellenfelek néhány napos fegyverszünetet kötöttek.

Tudósítónk beszélt Kotzander Ignác fakereskedővel, a város faüzletének intézőjével, aki a következőket mondotta:

— A tegnapi napon összesen 500 köbméter fára osztottunk ki utalványokat s így rendelkezésünkre álló készlet teljesen elfogyott. Öszintén kijelenthetem, hogy a közönség részéről nagy hanyagságot észlelünk. Nagyon sokan már régen megkapták utalványukat egy-egy fakereskedőhöz, de a részükre kiutalványozott fát még mindig nem szállították el. A fa még ma is ott van a fakereskedő telepén. Természetesen sokan látják, hogy a fakereskedőknél nagymennyiségű fa van és így azt hiszik, hogy a városnak van fája, csak nem akarja szétosztani. Mi ezek ellen a hanyag emberek ellen leg-radikálisabban fogunk eljárni. Ugylátszik, hogy azoknak, akik fájukat a kereskedőnél hagyják, nincsen nagy szükségük fára és csak biztosítani szeretnék magukat a jövőre. Ennek az állapotnak véget fogunk vetni és nem fogjuk megengedni, hogy egyesek a jövőre is gondoskodjanak magukról, míg mások fában szjűkölködve fáznak. Meg fogjuk semmisíteni mindazoknak utalványát, akik kiutalt fájukat a kereskedőtől nem szállították el és az így felszabadult famennyiségeket azok között fogjuk szétosztani, akik mindezeideig nem kaptak fát és rá vannak szorulva.

— Néhány nap mulva ismét nagyobb mennyiségű fát oszthatunk szét. Nyolc nap óta uton van körülbelül 60 vagon tüzelőfa, amely egy-két napon belül meg fog érkezni. A szállítás most már rendszeresebben folyik, mint eddig. Volna fa bőven, ha az egyik nagy fatermelő, akinél az Országos Faértékesítő Hivatal szintén nagy kvantumot utalt ki a város részére, beszállítaná a fát. Ez a nagytermelő a munkáshányra való tekintettel nem tudta eddig szállítani a fát. A vármegye alispánja elrendelte a kényszermunkát. Lehet, hogy a rendeletet foganatosították, lehet, hogy nem sikerült foganatosítani, de a tény az, hogy ettől a nagytermelőtől még egyetlen vagon fát sem kapott a város.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit, hogy a lapkihordóktól újságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelembe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el. —

HIREK.

A zsidóság egyenjogúsítása.

(Ünnep az aradi templomban.)

Az aradi zsidó hitközség ma este templomban tartott istentisztelet keretében ünnepelte meg a magyar zsidóság egyenjogúsításának ötvenedik évfordulóját. A templom erre az alkalomra zsufolásig megtelt és a hívők nagy figyelemmel hallgatták Vágvölgyi Lajos dr. főrabbinak rendkívül tartalmas és az ezer éves Magyarország fejlődésébe bekapcsolódó magyar zsidóságnak szerepét megvilágító gyönyörű beszédét.

Beszéde első részében a honalapítástól kezdve a mai napig terjedő időnkig kereste és mutatta ki azokat az összefüggéseket, amely az ország sorsa és a zsidóság története közt fekalálható és bizonyította, hogy valahányszor a nemzeti elnyomás erősödött, mindannyiszor a zsidóság szabadságának megnyirbálása is nyomon követte ezeket a törekvéseket. Rámutatott arra, hogy a római kortól kezdve laktak zsidók az országban és hogy a magyar nép mindig toleráns és liberális volt azokkal szemben. A II. József korától kezdődő felszabadítási mozgalmak részletes eseményeinek során a legnagyob hálával adózott *Andrássy Gyula* gróf. *Eötvös József* báró és *Deák Ferenc*, valamint az ő törekvéseit megértő és segítő nagy király, első *Ferenc József* emlékének.

Abeszéd második része a mai zsidóság szerepét vázolta az ország közéletében és kimutatta, hogy mihelyt lehetővé vált részükre a kulturális munka, mindenütt derekasan kivették abból részüket, úgy hogy a mai kor történetírója nagyon is igaztalan képét adná az országnak, ha a zsidóság szereplését mellőzni akarná. A harmadik és legnagyobb hatást keltett részben a főrabbi felszólította híveit, hogy a történelem által a zsidóság részére kijelölt útról ne térjenek le még ha rosszakarat és gyűlölet kísértene is meg őket. Az antiszemita kérdésével bátran nézett szembe és azt fejtegette, hogy az egy természeti jelenség, mert minden emberi cselekedet előbb az értelem mérlegén érik meg és csak azután jut be az értelem kapuin. A zsidóság egyenjogúsítását a politikusok belátása, értelme érlette meg és a széles népréteg szeretete megnyerésének munkája vár a most élő nemzedékre.

A rendkívül nagy hatást keltett beszéd után az ájtatos közönség, amelynek soraiban más felekezetűek is voltak, elénekelte a Himnuszt.

— A király és a királyné újévi üdvözlése.

A hivatalos ma mai száma a következő sorokat közli: Az Ő császári és apostoli királyi felségének, valamint a császárné és királyné őfelségének szánt újévi üdvözlések ez évi december 31-én a mai időkhöz képest tekintettel ugyanabban a formában vétetnek át, mint a múlt évben. Ez okból a budapesti királyi vár csarnokában könyvek állanak rendelkezésre, amelyekbe az udvarképes urak és hölgyek a fentjelzett napon délelőtt 10 órától délután 6 óráig nevüket személyesen írhatják be. Ebből az alkalomból az illetők utcái ruhában jelennek meg. A kocsielhajtás a felső négyszögél.

— Mária Terézia-rend után signum laudis.

Bécsből jelentik: A katonai rendeleti közlöny szerint a király *Heim Géza* bárónak, a szegedi 46. gyalogezred századosának, aki a nyáron a Mária Terézia-rend lovagkeresztjét kapta, az ezüst signum laudist adományozta.

— **Kitüntetések.** Budapestről telefonálta tudósítónk: A király *Lőrincz Jenő* ungvármegyei alispánnak nyugalomba vonulása alkalmával a magyar királyi udvari tanácsosi méltóságot adományozta, továbbá *Stanek Ferenc*nek a fiurui kormányzósági miniszteri tanácsosának nyugalomba vonulása alkalmából a magyar nemességet „györszigei” előnévvel adományozta.

— **Katonáskodó főiskolai hallgatók kedvezménye.** Budapestről telefonálta tudósítónk: A vallás- és közoktatásügyi miniszterium *Tóth János* államtitkár elnöke alatt a budapesti és vidéki főiskolák megbízott tanárai részvételével ma délelőtt értekezlet volt a bevonult főiskolai hallgatóknak már a háboru tartama alatt is adandó kedvezmények ügyében. Az értekezlet egyhangú helyesléssel vette tudomásul, hogy a honvédelmi miniszteriumban már tárgyalások indultak meg az iránt, hogy a legalább egy évig harctéri szolgálatot teljesítő olyan főiskolai hallgatók, akik a szabályok értelmében vizsgát, vagy szigorlatot tehetnek e végből turnusonként négy heti szabadságot kaphatnak. Azok a főiskolai hallgatók pedig, akik még egy vagy több félév hallgatására vannak kötelezve, hogy vizsgát telessenek, ugyancsak turnusonként három hónapra főiskolák székelyére fognak beosztatni. A tanácskozás kiterjedt arra is, hogy azok számára, akiknek beosztása nem történhet meg a tanév folyamán a nyári hónapok alatt pótszemeszter tartassék.

(Névtelen levelek.)

A sötétségben bujkáló bravó, aki gyávan, hátulról szurja le áldozatát; a hiéna, mely sírokat tur fel és hullaszagu testével megfertőzti a levegőt: ez a névtelen levélíró. Aradon azelőtt se volt ritka, most a háboru alatt pedig egészen divatba jött. Egy alacsony féreglelkű ember haragszik valakire. Almozfélenk, hogy gyűlöletét nyíltan kimutassa, az utcán tehát szépen kalapot emel, de a zsebében ökölbe szorul a keze. Hitvány kis lelki-világát hazavonszolja és ír egy névtelen levelet az illető felségének, hivatali főnökének, vagy férjének, akiről gondolja, hogy eszközvé válik az ő gonoszságának és elvégzi helyette azt, aminek elvégzésére ő maga gyáva. Rokont, ismerőst, barátokat egymásra uszítani, ez az ő kenyeré. A névtelen levélíró kéjeleg abban, ha másoknak kellemetlenséget okoz. Ö maga becsutlen, érdeke és gyönyörűsége tehát, hogy a mások becsületében gázoljon. Ő maga utolsó, nyomorult férgé a társadalomnak, s ezt érzi is, alacsony állatias ösztöne azt diktálja tehát, hogy lehuzzon magához a sárba mindenkit, aki tiszt. A névtelen levelezőt azok között keresd, akik nem mernek az arcodba nézni. És azt hiszem, hogy a tükörbe sem. Mert a gonoszság kiül az arcra s nem lehet annál rettenetesebb látvány, mint ha valaki a saját ábrázatán látja elterpeszkedni az ocsmányságot. Az anonym leveleket a hadvezetőség már nem veszi figyelembe, kár hogy még van hivatalos hely, ahol adnak valamit rájuk. A gonosztevőket fegyházba, az elmebajosokat az örültek házába zárják, hogy ártalmára ne legyenek a társadalomnak. Kellene már valamit csinálni a névtelen levélírókkal is.

— **A magyar delegáció tagjai az olasz fronton.** A magyar delegáció számos tagja a hadvezetőség meghívására Udinébe utazik, ahonnan a frontra tesz rövidebb utat. Az elutazás ideje még nincs pontosan meghatározva, az eddigi intézkedések szerint azonban január 6-án indulnak a delegátusok.

— **Egy milliárd dollár értékű áru elkobzása.** Rotterdamból jelentik: A newjorki Evening Post jelenté, hogy az Egyesült Államokban a németektől elkobzott áruk értéke egy milliárd dollárra tehető.

— **Adományok.** A Weitzer-utcai kórház betegeknek karácsonyijához adakoztak: Központi Takarékpénztár 50, Brandeisz Henrikné 30, özv. Steiner Jakabné 20, Klein Margit 20, dr. Schreiber Vilmosné 20, Lustig Ármán 20, Vannay Gyula 20, özv. Vannay Jánosné 10, özv. Morgenstern Gyuláné 10, Vannay László 10, Goldschmidt Sándor 10, Riger Stefánia 5 koronát. Hálás köszönétét fejezi ki a nemeselektű adakozóknak Fischer Irén.

— **Hajsza névtelen levél alapján.** Méltatlan támadás érte *Weil Károly* dr. tb. rendőrkapitányt, aradi rendőrbíró, aki ellen egy névtelenül elküldött levél alapján, a felettes hatósága sietett fegyelmi eljárást indítani, noha éppen itt kellene legjobban tudni, hogy a névtelen leveleknek mennyi a súlyuk. Pláne olyan tisztviselővel szemben, aki eddigi magatartásával és köztisztviselői tevékenységével nem kicsinyes gáncoskodásra, hanem elismerésre szerzett jogot.

A támadással szemben *Weil* dr. a következő nyilatkozat közzétételét kérte az Aradi Közlöny szerkesztőségétől: „Minden elfogulatlan ember láthatja, hogy az *Atlasz Izidor* felelőssége óta formális és jószervezett hajsza indult meg ellenem. Tiszteletbeli rendőrkapitányként történt kinevezésem óta ennek a hajsza az ereje és gyűlölsége még fokozódott. Ellenségeim, az eszközökre tekintet nélkül, igyekeztek nemesak jogász reputációmot befeketíteni, hanem most már hivatali becsületemben is megtámadniak. Ugyanis egy névtelen levél azt állította rólam, hogy én egy balesetett szenvedett leányt a kórházban ki nem hallgattam, hanem enélkül adtam jegyzőkönyvet oly dolgokról, amelyek hónapokkal előbb történtek volna. Nem képzelek embert, aki elhinné azt a nevetséges vádat, hogy egy ügyvédi diplomával rendelkező tisztviselő olyan jegyzőkönyvet vegyen fel, amely a valóságnak meg nem felel, amely jegyzőkönyvből sem neki, sem másnak, sem kára, sem haszna nem származhatik, és tegye ezt pusztán kenyelmi szempontból. Természetes, hogy a névtelen levél állítása rágalom, melyet csak a gyűlölet és bosszu tudott felfujni, mert személyesen voltam jelen a kórházban és hallgattam ki a sérültet, mint más alkalommal, havonként nyolcszor-tízszor tettem. Az ügy, amelynek megindítója gyűlölködő, irigykedő ellenségeim által felbujtott névtelen rágalmozó volt, rendes hivatali eljárás útjára kerül, s már az előadottakból is megállapítható, hogy annak befejezése elő a legnagyobb nyugalommal tekinthetők. Ezáltal csak azt óhajtom megjegyezni, hogy igen különösnek és feltűnőnek találom, hogy akkor, amikor egy köztisztviselőnek ajs névtelen levél által megtámadott hivatali becsületéről van szó, a sajtó és a közönség bizonyos oldalról egyoldalú információkkal látják el, és ezáltal önkényesen is tápot adnak a háboru folyamán undorítóan elfajzott névtelen levelekkel operáló alávaló hajsza. Még csak ennyit: A két névtelen levél a hivatalban használatos papíron és a rendőrség egyik gépjének írásával teljesen azonos írásu géppel lett írva. Az egyik levél postán jött, a másikat egyszerűen beiktatták. *Weil Károly* dr. tb. rendőrkapitány.”

— **Házasság.** Szotyori Nagy Károly és *Imreh Ilona* házasságot kötöttek.

— **Tanügyi kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Csutora-utcai állami elemi iskolához az elhunyt *Pataky János* helyére igazgatóvá *Harmath Ferenc* aradi tanítót, az aradi tantestület nagyképzetségű, rokonszenves tagját nevezte ki.

— **Szobafűz.** Ma este *Freud Fülöp* nagykereskedőnek a Szabadság-tér 9. számú házában levő I. emeleti lakásán tűz volt. A tűz az előszobában keletkezett és pedig úgy, hogy a kamintól kigyulladt a menyezet gerenda, amely a menyezet alatt égett. A menyezet-gerenda minden elszigetelés nélkül be van építve a kályhába. Két héttel ezelőtt ezt kiegészítették és akkor meggyulladt a menyezet-gerenda, a tűz lassan terjedt és most, hogy levegő érte, lángra lobbant. A tüzet a házbeli emberek hamarosan észrevették és értesítették a tűzoltóságot, amely *Sztankovics Miklós* főparancsnok vezetésével azonnal kivonult és a tüzet hamarosan eloltotta. Az oltási munkálatok alatt *Sztankovics* tűzoltó-főparancsnok súlyosan megsebesült. A főparancsnok felmászott egy létrára, amelynek egyik szöge súlyosan megsebezte jobb keze egyik ujját. A tűznél megjelent *Prohászka László* dr. tiszti orvos kötözte be a tűzoltó-főparancsnok sebeit. A rendőrség részéről *Beregi Sándor* dr. ügyeletes rendőrfőparancsnok jelent meg a tűznél.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Nem megy az entente Bresztlitovszkba.

Stockholm. A Szociáldemokrata, Branting lapja, rendkívül feltűnést keltő cikket közöl, amely szerint az entente a legközelebbi napokban hadiökljainak reviziójához fog nyulni és valószínűleg Czernin gróf javaslatát elfogja fogadni. Általánosan azt hiszik, hogy ezt a cikket Anglia sugalmazta.

Basel. A Daily Mail közli a következőket: Az orosz kormány új felszólítását szövetségeseihez szerdán este kapták meg a kormányok. A Daily Mail megjegyzi, anélkül hogy a kormány állásfoglalását megakarnók előzni kijelenthetjük, hogy semmiféle olyan új körülmény nem lépett fel, amely az angol kormány eddigi felfogásának megváltoztatására indokot szolgáltatott volna.

Rottordam. A Journal de Debats azt írja, hogy Franciaország valószínűleg nem fog válaszolni az új orosz felszólításra. Clemenceau a francia kormány állásfoglalását a szenatus és kamara bizottságában fogja megokolni. Franciaország részére csak egy lehetőség van békét elérni: győzelemmel.

A Pester Lloyd jelenti Hágából: Washingtonból közlik: Illetékes helyen itt kijelentették, hogy az entente államok részvétele, a tárgyalásokon a németek által közölt feltételek mellett *eltogadhatatlan*. Az amerikai kormány magatartása abban a tekintetben nem

változott, hogy nem hajlandó egyezséget kötni egy olyan kormánnyal, amely nem képviseli az illető nép szabad akaratát. A németek minden reménykedése, hogy Oroszország Amerikát rábírhassa, hogy vegyen részt a béketárgyaláson, *meg fog hiúsulni*. Különösen azért tartják hiánysoknak a feltételeket, mert Czernin gróf egy szót sem szólt Elzász-Lotharingia visszaszáadásáról, amíg Amerika Elzász-Lotharingia visszaszáadását a béke tárgyalások megkezdéséhez szükséges első és fő feltételnek nyilvánította.

A Pester Lloyd jelenti Hágából: Washingtonból közlik: Az állam miniszterium közli, hogy december 18-án az odesszai amerikai konzulátus épületére bombát dobtak, amely anyagi károkat okozott. Emberéletben azonban nem esett kár.

A Pester Lloyd jelenti Hágából: A hágai szerb követ arra a hírre, hogy Szerbia az orosz kormánnyal egyetértőleg külön békéről tárgyalnak, a következő kijelentést tette:

— Szerbia nem vesz részt a bolsevikiek oktalanságában. Ép úgy, mint ahogy a nagy orosz népnél összes egészséges elemei a bolsevikiek propagandáját visszautasítják, ép úgy Szerbia sem fog soha ősi ellenségei manővereinek áldozatul esni. Nem igaz az a hír, hogy a francia kormány a szerb futárnak megtagadta volna az utlevél kiadását Pétervárra. Szerbia úgy Franciaországban, mint Angliában és Amerikában is a legnagyobb mértékben támogatással találkozott.

— **Meglopott rendőrtanácosos,** Temesvárról jelentik: Erzekény károsodás érte tegnap este Mandies Dezső dr. határrendőrségi tanácsost, akitől ismeretlen tettes elloptott egy ékszerrel és egyéb értéktárgyakkal tele utazóböndöt. Mandies dr. tegnap este hét órakor nejével Orsovára akart utazni, ahol több hetes hivatalos megbízatás várja és amíg a cselédség a podgyászokat levitte a belvárosi Mercy-utca 10. szám alatt levő ház előtt álló bérkocsira, egy őrizetlen pillanatban valaki ellopta a kocsi bakjáról az egyik barna disznóbőrköffert. A 32. számú egyfogatu bérkocsis, Kapuki János volt megbízva, hogy Mandieseket az állomásra vigye. A cselédség két köffert már levitt a kocsi és éppen a harmadik böndöt szállította le, amikor a kocsi a lépcsőházba jött, hogy megnézze, vajon hozzák-e már a köffert. A kocsi, bakján a két kisebb bönddel ezalatt felügyelet nélkül maradt a ház előtt. Ekkor történt a lopás. A gyér világítású utcában eddig ismeretlen tettes a barna angol böndöt leemelte a bakról és megszökött. A lopást nyomban észrevették, de eddig nem sikerült az alkalmi tolvajt kézrekeríteni, pedig a nyomozás óriási apparátussal folyik. Rendőrök, határrendőrök és katonák keresik a tolvajt. Az eltűnt böndben többek között egy hosszú platina mellű, közepén mogyorónagyságu brilliánszal 7000 kor. értékben, két férfi aranyóra láncsal, 6-8 női aranygyűrű, 3 arany karperec, egy női aranyóra, egy hosszú női arany nyaklánc, sok kisebb ékszer, 200 korona készpénz, részvények és takarékbetét könyvek közel tízezer korona értékben, fehérneműk és egyéb toalettek. Az összes kár harmincezer korona. A nyomra vezető 500 korona jutalomban részesül.

— **Baleset.** Wassics Miklós 73 éves fuvaros ma este kocsijával hazafelé tartott a Mikes Kelemen-utca 77. szám alatt levő lakására. A fuvaros a kocsi saroglyájában ült. Menet közben a ballábát a kerék elkapta és a ballába alsó srárcsontját eltörte. A balesetről értesítették a rendőrséget, ahonnan Beregi Sándor dr. ügyeletes rendőrfogalmazó és Frohászka László dr. tisztii orvos mentek ki a helyszínére. Frohászka dr. részesítette az első segélyben a

fuvarost, akit az időközben megérkezett mentők beszállítottak a kózkórházba.

— **Százezer koronát loptak ki a zsebéből.** Minden részletében érdekes és nagyarányu lopás foglalkoztatja tegnap óta a fővárosi rendőrséget. A kissé rejtélyes zsebtolvajlás az Angol-Osztrák Bank egyik fiukéjében, illetve várakozó helyiségében történt, ahol megjelent Ligeti Vilmos tőzsdeügynök és bankár, hogy a bankban Csillag Kálmán földbirtokos megbízásból százezer koronát helyezzen el. Ligeti a pénzt a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Fürdő-utcai főintézetéből hozta magával. Az összeg 100 darab ezres átkötve felső kabátja jobb oldali külső zsebében volt. Ligeti jelentkezett az Angol-Osztrák Banknál, hogy megbízója nevében 100 ezer koronát akar betétként elhelyezni. Sorszámat kapott és várt. Időközben odalépett hozzá a bank betéti osztályának Beck nevű tisztviselője, mivel külföldi bankügyletről beszélgetett. Majd előszólitották Ligetit. Ki akarta venni zsebéből a százezer koronát, de a pénz eltűnt. A tőzsdeügynök óriási lármát csinált, hogy meglopták, rendőrségre mentek és azonnal megindult a nyomozás, ami azonban eddig semmiféle eredményre nem vezetett. A várófülkében sokan voltak és Beck, valamint Ligeti ugy emlékezik, hogy egy hosszú, fekete kabátos ember tartózkodott közelükben. Ligetinek az a gyanuja, hogy ez az ember lopta el a pénzt. Annyi kétségtelen, hogy a tolvaj már a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankban láthatta azt, hogy Ligeti Vilmos nagyobb összeget vesz fel és azt is, hogy a 100 darab ezer koronás bankjegyet keresztöltés alatt a felső kabátja bal külső zsebébe tette, mert máskülönben elképzelhetetlen, hogy a lopás hogyan történhetett volna meg.

— **Adomány.** Tompa Ferenc Tótváradról 10 koronát küldött a vak katonáknak és 10 koronát az elesett hősök árvaiknak.

— **Keresk. szakoktatás.** (4 havi magántanfolyam.) Könyvvitel, gyors- és gépirás, számtan stb. Beiratkozás: Gyors- és gépiróiskola Lázár Vilmos-u. 2.

— **Könyvtárakat,** könyveket és bélyeggyűjteményeket jó áruban vesz Kerpel.

— **Az aradszentmártoniak a hadiárvákért**
A napokban közöltük az Aradszentmártonban alakult „Nemzeti jótekonyság bizottságá"-nak pártfogásával rendezett nemzeti szellemű műkedvelő előadások sikerét. Mint most tudósítónk jelenti, a bemutató előadás annyira megkapó volt, hogy azt négyszer kellett megismételni. Aradszentmárton és környéke közönségének színe-java élvezte az öt előadást. A másodikon Aradról is voltak résztvevők: Kehrer Károly kir. tanfelügyelő, Raskó László kir. s. tanfelügyelő, Engelhardt József tanítóképző tanár, akikkel együtt az egész jelen volt közönség váratlan ünneplésben részesítette a páratlan tevékenységű tanítónőket és az igazgatót. A tiszta jövedelem: 2008.75 K. ami a kir. tanfelügyelőségénél nyilvántartott idej jótekonyság műkedvelő előadások legjövődélmezőbbjeit, a szintén szép sikerű kürtösi, újszentannai és eleki jövedelem-rekordokat 75%-kal javította. A vármegye színterén startoló közművelődési verseny folyik tehát, melyben a hadiárvák és özvegyek a nyertesek.

— **Gyors- és gépirási tanfolyam.** Minden hó elsején kezdődőleg gépirás tanítás az összes rendszerű írógépeken. Gyorsírás és irodai munkálatok tanítása szaktanár vezetése mellett. Beiratkozni minden nap lehet: Bodnár József írógép vállalatánál Arad, Weitzer János-utca 11. Telefon 11-41.

— **Divatos névjegyek Kerpelnél.**

Mangra Vazul a román egyház sérelméről.

Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Egy újságíró beszélt Mangra Vazul érsekmetropolitával, aki az 1848. XX. t.-c. végrehajtásáról szóló törvényjavaslatról ekként nyilatkozott:

— Valóságos erkölcstelenségnek tartom a javaslatnak azt az intézkedését, amely a görög keleti román egyház segélyezését teljesen figyelmen kívül hagyja. Ma, amikor a megértésre a legnagyobb szükség van, akkor olyan provokáló intézkedések, amelyek a görög keleti román egyházat egyszerűen kiközösíti a magyar állam által elismert vallásfelekezetek közül, lehetetlené tesz minden békés harmóniát. Az egész világ a közeledés és megértés politikájának szükségét hirdeti és amikor a bresztlitovszki tárgyaláson is elismerik a nemzetiségi csoportok kultúrája támogatásának helyességét, ugyanakkor Magyarországon a demokratikus kormány nemcsak az iskolák tanítási szabadságát korlátozza, de az egész egyházat tüntetően mellőzi.

— Ne mértem, miképp lehette a segélyezendő egyházak közül éppen a görög keleti román egyházat kihagyni, amikor az a legszegényebb. Ha Apponyi Albert a hazaárulókat üldözi, ám tegye, *de ne sújtsa ártatlanokat*, ne sújtsa a román nép egész tömegét. Ezek is becsületesen tettek eleget hazafias kötelességeiknek.

— A kormánynak ezt az intézkedését lehetetlen másként magyarázni, mint a románok üldözésének. Közölni fogom Apponyival a törvényjavaslatra vonatkozó észrevételeimet, aztán pedig a görög keleti román metropolitai szentszéket ülésre hívom össze és feltételeztét intézünk a törvényjavaslat ellen a kormányhoz.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A román nemzeti komité tegnap és ma Miháli Tivadar elnöklete alatt Budapesten tanácskozással folytatott, amely alkalommal a politikai helyzetet és a hazai románságot érdeklő aktuális kérdéseket beszéltek meg. Egyhanguan elhatározták, hogy a román nemzetiségi párt a jövőben, úgy a parlamentben, mint a sajtó útján nagyobb akciót fog kifejteni. Ehhez képest utasították a pártköz tartozó országgyűlési képviselőket, hogy a képviselőház ülésén részt vegyenek. Itt interpellációk és felszólalások keretében szóvá fogják tenni a legutóbbi időben történt kormány intézkedéseket, különösen a román iskolákra vonatkozó sérelmes rendelkezéseket és a nemzetiségekre vonatkozólag életbe léptetett birtok rendezési intézkedéseket.

Kabaré egy kabaré körül.

(Lemondtak a fellépésre tel sem kért művészek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az ötletszerűen életrehívott kabarék hátterében rendszerint igen érdekes históriák szoktak megbuzódni. Kis intrikák, csipkedő gáncsvetések, marakodó veszekedések és más hasonló szecének lapulnak a kulisszák mögött. Jön egy dr. Fiatalember, egy Mostbontakozó Áronka és elhatározza, hogy ő tarka estét rendez a színház tagjaival. Néha ez a Van d'Nuch urfi szövetkezik két-három vele egyvásu emberkével és mikor aztán ily módon létrejön az ad hoc társaság, megkezdik a reklamizációt. Természetesen tele vannak vérműreményekkel, színes jövőt rajzolnak, hogy dőlni fog a sok bankó, hogy pénz áll a házhoz és izgatottan várják a nagy napot, illetve a lázas estét, amikor majd ők mint direktorok szerepelhetnek az előadók és a közönség előtt. Néha beváltak az üzlet, néha sikerül a merész, sőt tolatkodó fellépésű titánoknak lépre vinni a publikumot is meg a szereplőket, viszont olykor balul üt ki a terv és a vállalkozók hoppon maradnak.

Most Aradon van készülében egy kabaré, ami körül a legnagyobb kabaré hullámszik. Ugyanis néhány nappal ezelőtt impozáns sárga falragaszok jelentek meg a hirdető-oszlopokon és ezek tudtul adták a nagyrédmű közönségnek, hogy szilveszter estén és újévkor az egyik itteni szálloda nagyszertmében a szintársulat tagjainak közreműködésével kabaré lesz. Hogy kik rendezik ezt a vidám estét, azt a plakátokból nem volt alkalmunk megtudni, ellenben üles betűkkel hirdették, hogy Horváth Mici, Róna Dezső, Győző Alfréd is fellépnek a kabarén. Kommunikációkban is alaposan beharangoztak a „rendező” és felajzták a közönség kíváncsiságát. Érdekes, hogy maguk a szereplők lepődtek meg a legjobban a hirdetésnyen. Nekik halvány sejtelmük sem volt arról, hogy Szilveszterkor fellépnek valami kabarén, ők nem értesítette senki sem, nem kérték fel őket a közreműködésre és im egyszerre csak azt látják, hogy ekkor meg ekkor, itt és itt énekelni, táncolni fognak.

Győző támaszkodva kérdezte a színházhoz közel álló emberektől:

— Nem tudjátok, milyen kabarén fogok én szilveszterkor működni?

— Hát téged nem kértek fel?

— Nekem ugyan senki sem szólt, csak olvasom, hogy szerepelek.

Majd jött a kedves Horváth Mici és csodálkozva mondotta ismerőseinek, hogy a napokban megjelent nála valami fiatal gyerek és megkérte, lépjen fel a színház kabaréján. Mielőtt azonban még választ adott volna, megjelent a neve a plakátokon. Később megtudta, hogy a színház semmitéle kabarét nem rendeznek, ellenben dr. Fiatalember magánvállalkozásból és magánszorgalomból kabarét rendez. Róna Dezső szintén a legnagyobb megütközéssel értesült arról, hogy holmi obskurus vállalkozással kapcsolatban az ő neve is forgalomba került. Lett erre komoly kavargás a kabaré körül. A szereplők egy része — a legértékesebb része — sietett kijelenteni, hogy ők bizony nem lépnek fel a kabarén se pénzért, se ingyen és nem hajlandók nevüket ismeretlen célra felhasználni.

Míg a kulisszák mögött ilyen kisdud-cirkusocskák peregettek le, addig a rendezőskék megkezdték a jegy árusítást. Sokan be is dönttek, ami nem volt csodálható, mert hiszen az itteni művészek cégére alatt történt minden. Később azonban furcsa hírek szivárogtak ki a kabaré felől és úgy volt, hogy a kabaré befagy. Aztán találgatták: meg lesz, nem lesz? befagy, nem

fagy? A legkellemetlenebbül a közönség érezte magát, mert a jegyeket — hatvan korona, méltóztatnak érteni: hatvan korona egy páholy! — megváltották.

A kabaré körül keletkezett kabaré részletei mára már nyilvánosságra kerültek. Győző a leg-határozottabban kijelentette, hogy nem vesz részt a kabarén, Horváth Mici pedig egy délutáni lapban nyilatkozik, hogy azon a bizonyos szilveszteri tarka estén nem fog szerepelni és csak tévedésből került a plakátra a neve. Sőt úgy tudjuk, mások se hajlandók közreműködni. Ellenben a rendezőség tudtul adja, hogy Horváth Mici helyet költséget és fáradságot nem kimélve, sikerült megnyerni Benkő Gizit, aki „Nyomd meg a gombot” című klasszikus operarészletet éneklj új be-tanulással és új szöveggel.

Eddig a kabaré históriája. Mi lesz majd szilveszterkor?

TÖRVÉNYSZÉK.

„Kevesebb van egy felmentettel.”

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A haretérről visszaérkezett vagy szabadságra hazajött katonák rendszerint rossz és ellenséges szemmel nézik a felmentetteket. Rajtett indulat, irigység és gyűlölet él az egyik félben a másik ellen, aminek olykor egyesek kifejezést is adnak. A katonák részéről egészen indokolatlan érzés ez, mert mindannyian érzik a háború nyomasztó hatását és a felmentettek a front mögött épen olyan szükség van, mint a haretéren, vagy más helyen a szolgálót teljesítő katonákra.

Hogy a felmentettek és a katonák között a gyűlölködés néha milyen végzetes mérveket löt, arra nézve jellemző az alábbi eset:

Kovai Pál szentpálpusztai gazda a háború első évében katonai szolgálatot teljesített, de időközben felmentették és hazabocsátották. Kovai becsületesen dolgozott otthon, rendbe tartotta gazdaságát és szívesen segített azokon, kiknek hozzátartozóik háboruban vannak és nem tudják otthoni dolgaikat időre rendezni. Most karácsony másod napján Kovai a szövetkezet boltja előtt állt és beszélgetett szomszédjaival. Egyszerre csak megjelent előtte Kovács Kálmán szentpálpusztai gazdálkodó, aki szabadságra jött haza a haretérről. Vele volt még egy másik katona is. Kovács maliciózan szólt Kovaira:

— Hogy vagy felmentett barátom?

— Jól.

— Bizony a felmentettek idehaza, az aszszonyok körül, jól vannak, de mi bizony szenvedünk.

— Én nem tehetek róla, hogy téged nem mentettek fel.

— Nem tehetsz róla, de te szívesen vállalod a felmentést.

— Érted menjek katonának? Ezt nem lehet.

— Nem lehet, de már elég ideje vagy itthon és kitolhatnád az orrod egy kicsit oda, ahol a halált ingyen mérik.

A felmentett és a katona közt heves szóváltás támadt, melynek szomorú vége lett. Kovács kirántotta a mellette álló katonatársa oldalfelegyverét és azt Kovai mellébe döfte. A szerencsétlen ember élettelenül esett össze. Kovács büszkén ment a kocsamába és ott diesekevően hangoztatta:

— Na, kevesebb van egy felmentettel! Ugyis sokan vannak, elküldtem hát közülök egyet.

Az esetről hamarosan tudomást szerzett a esendőrség, mely a gyilkos katonát letartóztatta.

Az ügyben megindult a vizsgálat. Az élet és halál közt vergődő sebesültet beszállították az aradmegyei kórházba.

§ **Miért szünetelt az interurbán?** E hó tizedikén Tasadán Péter és Illés a kürtösi országoton akácfát döntöttek. Munka közben vigyázatlanságból az akáfa a telefondrótra esett és azt elszakította, úgy, hogy huszonegy órán keresztül szünetelt az interurbán. Tasadánékat táviró és telefonkészülék rongálásának vétsége miatt vontá felelősségre a bíróság és mivel Tasadán Péter bűnössége beigazolást nyert, 20 korona fő- és 10 korona mellékbüntetésre ítélték.

§ **Nem történt halott sértés.** Zászló Mózes körjegyző halott iránt elkövetett becsületsértés és rágalmazás miatt feljelentést tett Nádas Emil jószágigazgatósági tisztviselő ellen, aki a haretéren elesett fivérére: Zászló Aurél hadnagyra nézve sértő megjegyzéseket tett. A vád szerint Nádas ugyanis mikor meghallotta, hogy a két év óta haretéren lévő Zászló Aurél elesett, így nyilatkozott volna:

— Nem baj, legalább kevesebb van egy oláhval.

Az ügyet ma tárgyalta a járásbíróság Zili József bíró elnöklete mellett. Nádas a tárgyaláson kijelentette, hogy megjegyzésével nem akarta a halott emlékét sérteni, nem is ismerte Zászló Aurélt és csak „kiszalasztotta” a száján a megjegyzést. Nádas a bíróság felmentette.

Furcsa világ.

(A cifra kályhaellenző.)

Bemegy az Andrányi Károly és fia céghez egy hegyvidéki atyafi, aki minden három esztendőben egyszer mozdul ki a havasok közül. Kocsikerékre való sinvasat keres. Megmondják neki, hogy két hét múlva jöjjön, mert most sinvas nincs, ami kapható, azt lefoglalta a katonaság.

— Uram — szól a jámbor, hatalmas báránybőr süvegű földműves — ha már bejöttem, tegyen meg egy szívesseget.

— Nagyon szívesen — válaszol az alkalmazott, aki a paraszttal beszélget. Mi legyen az?

— Nézze, itt a zsebkezdőbe be van kötve egy csomó bankó, olvassa meg és mondja meg nekem, mennyi az forintban?

— Hatezeröttszáz korona, vagyis háromezerkétszázötven forint — mondja az uriember a pénz megszámlálása után.

A subás ember egyideig nézelődik az ízlésben.

— Mi ennek a szép jószágnak az ára? — kérdi egy citra virággal diszitett kályhaellenzőre mutatva.

— Harminc forint.

— Elviszem.

— Minek az magának?

— Nagyon tetszik — szólt és kifizette.

(A fényképező gép.)

A Bloch H. és fia céghez beállított egy román parasztlú. A legényen meglátszott, hogy egy-két évvel ezelőtt még egészen primitív viszonyok közt élhetett. Új csizmája volt, új kalapja és tiszta szép ruhája.

Fényképező gépre lenne szükségem — mondotta a parasztember a segédnek.

— Magának kell, vagy megbízása van a vásárlásra — kérdezték tőle.

— Nekem kell. Nem veszek én másnak.

— Milyet óhajt?

— Görz-féle 13-szor 18-as doppelanastigmás gépet kérek.

A segéd csodálkozva nézett a parasztra, aki a nehéz idegen meghatározást kifogástalanul ejtette ki.

— Drága lesz — mondotta a segéd.

— Nem baj. Nekem szükségem van rá és ha megfelel, megveszem.

A gépet megmutatták, a parasztlégeny szakszerűen megvizsgálta és kifizetett érte 1200 koronát.

LEGUJABB.

Érkezett reggel 3 órakor.

Meg van az orosz béke.

Bresztlitovszk, december 28. A szövetségesek és Oroszország kiküldöttjei között ma délelőtt megtartott tárgyalások folyamán azon pontokra vonatkozó előzetes tanácskozások nyertek befejezést, amelyek az általános béke megkötését Oroszország közt egyrészt és ezen hatalmak közt másrészt szabályozzák. Ezek a tanácskozások, az engesztelékenység és kölcsönös megértés jegyében folytak. Fontos pontok egész sorozatában megtalálták az alapokat.

Politikai kérdéseken kívül jogi és gazdasági természetű kérdések fölött is tárgyaltak és azok a hazai hatóságok jóváhagyására és végleges szerkesztésük fenntartására, kielégítő módon szabályozást nyertek.

Mindenekelőtt egyezség jött létre a háború által felbeszakított szerződések állapotának újból való helyreállítására nézve.

Továbbá megállapodás jött létre a tekintetben, hogy jogi és gazdasági viszonyban egy ország sem kezelhető rosszabbul a másik által, mint valamely harmadik ország, amely nem hivatkozhatik szerződési jogokra.

Hadtörvények megszüntetendők és az ezek által sújtottak jogaikba visszahelyezendők vagy kártalanítandók.

A további határozmányokban a hadiköltések és hadi károkat nézve felállított szabályok pontosan körül vannak írva. Különösen egyezség jött létre polgári személyeknek haditerületeken kívül vallott kárait kezelésére nézve.

Elvi egyezség jött továbbá létre a hadi foglyok és polgári internáltak kölcsönös kiszabadítása és hazaszállítása dolgában. Azonkívül a kereskedelmi hajók kölcsönös visszaadásáról gondoskodás történt. Gondoskodás történt továbbá a diplomáciai és konzuli viszony újlagos felvételéről.

A gazdasági háború rögtön beszüntetendő, a kereskedelmi forgalom újból felveendő. Teljes egyetértés áll fenn egy szervezett árukicserélés és beszerzés tárgyában.

Mindkét fél részéről megszállt területek kezelésének fontos kérdésébe

orosz részről a következő indítványt tették:

Teljes az egyetértelműség mindkét szerződést kötő fél azon nyilatkozata által, hogy egy annexió nélküli békét akarnak kötni:

ezért Oroszország csapatait az Ausztria-Magyarország, Törökország és Perzsia általa megszállott területeiről visszavonja. Ugyanezt cselekszik a békére szövetkezett hatalmak Lengyelország, Litvánia, Kurland és Oroszország többi területein.

Az orosz kormány elveinek megfelelően, amelyek az összes Oroszországban élő népek önrendelkezési jogát egész a különválásig hirdette, megengedi ezen területek lakosságának, hogy a lehetőségig legrövidebb, de pontosan meghatározandó időn belül,

teljesen szabadon döntsenek az egyik vagy másik birodalomhoz való tartozásukról

vagy pedig önálló állammá való alakulás kérdésében. Emellett, a szavazás alá kerülő területeken nem engedhető meg semmiféle csapatok jelenléte, kivéve a nemzeti vagy helyi miliciát.

Ezen kérdések eldöntéséig azonban ezen területek közigazgatása, a helyi lakosság által demokratikus módon megválasztott képviselői kezében nyugszik.

A kiürítés idejét és módjait, valamint a demobilizáció megkezdésének lefolytatását illetőleg egy külön katonai bizottság fog dönteni.

Ezzel szemben Németország indítványozza, hogy a preliminált szerződések első két cikkelyének a következő szövegezés adassék, mely Ausztria-Magyarországot illetőleg a következőképen hangzik:

Első cikkely: Ausztria-Magyarország és Oroszország a köztük fennálló

hadállapot befejezését nyilvánítja ki.

Mindkét szerződő fél el van tökéltve ezertül békében és barátságban élni együtt Ausztria-Magyarország a teljes reciprocitás feltétele mellett, hajlandó, mielőtt a béke Oroszországgal megkötött és az orosz haderő demobilizálása megtörtént, a mostani állásokat és területeket kiüríteni, amennyiben az alább következő második cikkelyből más nem következnék. Együttal Oroszország kiüríti az általa megszállott területeket.

Második cikkely: Miután az orosz kormány elveinek megfelelően az orosz birodalomban szétszórtan élő összes népek részéről, kivétel nélkül kinyilvánított, egész a szétválásig menő teljes önrendelkezési jogot tudomásul veszi, azokat a határozatokat, amelyek szerint a népakarat megnyilatkozott az irányban, hogy Lengyelország, Litvánia, Kurland, Észtland és Livland részek, a teljes állami önállóságot igénybe veszik és az orosz birodalom szövetségéből kiválnak, szintén tudomásul veszi. Az orosz kormány elismeri, hogy ezek a nyilatkozatok, a jelenlegi viszonyok mellett a népakarat kifejezéséért tekintendők és hajlandó az ebből következő konzekvenciákat levonni.

Ezme területek elválása népezavazással történik, a kiürítés időpontját és módját katonai bizottság állapítja meg.

Az orosz kiküldöttek ezt tudomásul vették és így nyilatkoztak:

Csak olyan akarat tekinthető népakaratnak, amely katonai befolyás nélkül jön létre, ezért rákérkedünk a pontnak pontosabb és világosabb formulázásához. E célból külön bizottság választandó.

Általánosságban az eddigi tárgyalások lefolyása után meglegeződéssel állapítható meg, hogy valamennyi képviselt hatalom a legfontosabb kérdések és rendelkezések tárgyában megegyezett. Más pontokban pedig oly közel jöttek egymáshoz, hogy ezekben is indokolt a megegyezés reménye.

Bresztlitovszk. A mai ülésen Zsekov holgár igazságügyminiszter elnökölt, aki rámutatott, hogy eme tárgyalásoknak az emberiség mily sokat köszönhet. Majd átadta az szót Joffe orosz kiküldöttnék, aki kijelentette, hogy a legközelebbi tárgyalás január 4-én lesz. Ezután Hakkí pasa kért szót és magasztalta az orosz delegátusok államférfiai és diplomáciai kitűnőségét. Joffe azt a reményét fejezte ki, hogy a pusztító háborúnak mielőbb vége lesz és a mögöttünk álló szenvedő emberek milliói mellét remélhetik a várva-várt közeli békét. Az ülést következő szavakkal zárta be:

— Abban a tudatban, hogy megtaláljuk az általános békéhez vezető utat a legközelebbi ülésig, zárom be a konferenciát.

D'Annunzio

filmbemutató Budapesten.

Olasz nemzeti heccfilm egy pesti moziban. — Ausztriában betiltották a Cabiriát.

Budapestről jelentik: Napok óta ős falgaszok csábítják a közönséget egy körüli mozi szombati bemutatójára, amelyen a Cabiria című „monumentális filmalkotás” kerül előadásra. A reklámok, amelyek máskor oly bőbeszédűen kérkednek el azzal, ki a szerzője és főszereplője az új filmremeknek s mely gyárból került az ki, ezuttal feltűnően szűkszavúak, holott a szerző és a gyár éppenséggel nem ismeretlenek a közönség előtt.

A Cabiria című film híres, sőt hírhedt szerzője, akinek nevét a mozivállalkozó szerényen elhallgatja, nem csekélyebb és nem gyököletesebb férfiú, mint Gabrielle d'Annunzio, az olasz hősiesség és gyűlölet Tyrtacusa, a filmet pedig szintén olasz vállalat, a turini Itala filmgyár állította elő. A film Rómának Carthago elleni hadjárata idejéből veszi tárgyát és az olasz vitézségnek, a nemzeti dicsőségnek harsány szimbóluma. Az 1914. év második felében és 1915. év elején, tehát közvetlenül az olasz hadüzenetet megelőző időkben Olaszország összes mozgókép-színházaiában irredenta jótékony célra adták elő. D'Annunzio a régi olasz vitézség és harciskedv felébresztésére írta s előadása mindenütt viharos tüntetések és a németekre és magyarokra szórt szidalmak közt folyt le. Most Budapesten előadják ezt a filmet.

Egy bécsi filmközvetítő a háború elején megvásárolta a film egy példányát, de Bécsben és egész Ausztriában betiltották az előadást. Több másolatot készített a filmről és Magyarországon próbál vele szerencsét. Az olasz nemzetet és Itália nagyságát dicsőítő felirásokat elűntették. A film főszereplője Maciste nevű néger színész, ugyanaz, aki egy izgatott célu nemzeti filmsorozat főszerepét is játszotta. Az osztrák-magyar sajtóhadiszálláson csak legutóbb mutattak be egy zsákmányolt olasz filmet Maciste alpinieri címmel. Ez a kép a legmegalázóbb módon új gunyt tiroli frontunk hősi védőiből, a magyar katonákból és legfőbb vezéreikből; Maciste bábok módjára bának el velük, a vezérek térdre borulva könyörögnek előtte kegyelemért s végül Viktor Emánuel király elismerően veregeti meg a magyarirtó olasz-néger hős vállát.

A magyar közönség intelligens felfogása sohasem ütközött meg azon, ha az ellenséges külföldi íróit, festőit vagy muzikusait a háború alatt is komoly művészi alkotásokban szólatatták meg. Amikor azonban még nem légedt be a fájdalom seb, amit az olasz orvítamadás okozott lelünkben s a déli fronton katonáink még a halál és a téli fagy borzalmaival dacolnak, nem akadt tapsolója annak az inzultumnak, amelyet a vállalkozói élelmesség intéz önértünk és türelmünk ellen.

Sándor László főkapitány a Cabiria-film ügyéről a következőkben nyilatkozott:

— A film betiltása ügyében döntés még nem történt. Megbiztam Schreiber Emil főtanácsost, hogy állapítsa meg, vajon csakugyan

ilyen irredentista irányu-e a Cabiria-film, hogy a magyarok érzelmeit sértené, továbbá szeretném meggyőződést arról is, hogy tényleg D'Annunzio írta-e. Schreiber főtanácsos illetékes köröktől megtudja majd azt is, hogy a filmet Ausztriában milyen alapon tiltották be. A magam részéről nem tartom célirányosnak a betiltást, ha csak nem nagyon sérti a film a mi érzelmeinket. Tekintettel kell lennünk arra, hogy Olaszország a négyéves háború alatt legteljesebb lojalitással viseltetett irántunk és különösen jól bánt hadifoglyainkkal.

KÖZGAZDASÁG.

= Papír redukció Ausztriában. Bécsből jelentik: Az osztrák papír központ mai ülésén elhatározták, hogy a decemberre elrendelt papír redukciót megszüntetik. Ezzel szemben a legutóbbi novemberi kvótát vezetik be 8% levonásával.

= Gazdag város. Szabadka zárszámadásának adatai alapján a város összvagyonát 124 millió koronára becsülik a mostani háborús értékelés szerint. Az óriási vagyonnal szemben a város adóssága 18 millió 879.542 koronát tesz. Az adósság évi kamatai 1.006.860 korona. Szabadka azon vagyonát, ami jövedelmet hoz a városnak, 104.892.900 koronára becsülik.

Elvállal mindennemű szobafestő, szobakárpító, mázoló és cimfestő munkát, elsőrangú és modern kivitelben

CZEILER ISTVAN
A R A D, Weitzer János-utca 8. szám.

jövedelmező vagyon a következő „apróbb” tételre oszlik: a városi középületek 12 millió, az erdőbirtok 15 millió, a földbirtok 70 millió korona értéket képviselnek. A városi épületek évi tiszta jövedelme 101.000 korona, a föld és birtok erdő tiszta hozama 1.690.000 korona. Megjegyzendő, hogy a városi ingatlan bevételek ezen számításánál csak külterjes gazdálkodásról van szó.

A MOZI.

A mozilroda hírel. A tengerek kalandorja. (Amerikai látványosság az Urániában.) Hét hatalmas felvonáson keresztül gyönyörködött tegnap a közönség a tenger szépségeiben. Ha semmi egyébnek, csak természet felvételnek volna szánva ez a kép, akkor is nagyon tarulságos és érdekes volna. Amde amerikai kép lévén, belsővődik a cselekmény is, mely csodásan lépést tart a kerettel és mindig stilszerű marad hozzá. A közönség élénk érdeklődéssel figyelte ennek a képnek szépségeit, s mert tény az, hogy a tenger érvényesül a legjobban a mozivásárlón, érdeklődését teljesen lekötötte ez a kép, melynek nemcsak természeti szépségei, hanem a meszövésben is érdekes mozzanatai vannak. — Pásztor Árpád: „Vengerkák” című nagysikerű regénye, Lenkeffy Icával és Törzs

Jenővel a főszerepben, legközelebb az Urániában.

Psylander-est az Apollóban. A régi Psylander-esték forró hangulata tért vissza ma este az Apollóba. Beláthatatlan tömegek hullámzottak a Zrínyi-utcaiban. Akik elmulasztottak délután jegyet váltani, azok már nem juthattak a nézőterre, amelynek jobb helyeit disztíngvált közönség töltötte meg. Lázás érdeklődés előzte meg a kép bemutatását. Mindenki kíváncsian várta Psylander vizionlátását, ami egyeseknél némi csalódást is okozott, mert a világhíres mozistaron, amikor e szerepét megjátszotta, már látható volt betegségének nyoma. Mindazonáltal pompás alakítást nyújt Psylander. A játéka talán még tökéletesebb és mélyebb érzéseken épül fel, mint régebbi alakításai; finom művészelekkével szinte megérezte, hogy utoljára kell megindítania a publikumot. S ez sikerült is neki. Egy moziművész izgalmas élettörténetét játsza meg mesteri kidolgozásban. Partnere: Fröhlich Elza méltóan simult alakításával Psylanderhez. Maga a darab (Szerelmem rabja) is nagy figyelmet érdemel. A szenzációs Psylander-film még szombaton és vasárnap marad műsoron.

A szerkesztésért felel:
STAUBER JÓZSEF.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. évi december 29-én, szombaton
Délután három és fél órakor mérsékelt helyarakkal
Névtelen asszony.

Hate fél 8 órakor rendes helyarakkal:

B. Bórlot.

B. Bórlot.

Casanova.

Operette 3 felvonásban.

Petróleum helyett

Asztali Carbit lámpát 15 korért,
5 hónapra világítót 30 k.-ért
szállít meg a készlet tart. 8719

Komán D., Budapest, VI., Nagymező-u. 45.

Varróár.

törv. védve.

Ezen varróár pótolja a varrógépet és bárki könnyen kezelheti. Varrható vele mindennemű ruha, cipő, lószerszám, csizma, zsák, ponyva stb. Ezen varrógép pótló minden háznál nélkülözhetetlen. Ara cénával és használati utasítással Kor. 6. — utánvétellel szállítja 8718

Komán D. BUDAPEST,
Nagymező-u. 45.

28736—1917. k. l.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. miniszteriumnak a gyertyakészletek bejelentése, zár alá vétele és közszükségleti célokra igénybevétele, valamint a gyertya elszállításához szükséges igazolványok és a gyertyákért követhető legmagasabb ár megállapítása tárgyában kelt 3850—917. M. E. számú rendeletét a következőkben teszem közzhírré:

Bejelentésre kötelezettek a gyertya gyártásával foglalkozó vállalatok és mindazok, akiknek birtokában (őrlésében) 100 kg. vagy annál nagyobb súlyu gyertyakészlet van.

Bejelentés alá esik a bejelentésre kötelezett birtokában álló akár saját, akár idegen helyiségben őrzött minden gyertyakészlet, a viasz és ceresingyertyák kivételével, tekintet nélkül a gyertyának belföldi vagy külföldi eredetére.

A bejelentésre kötelezettek kötelesek készleteiket 1917. évi november hó 10-ik napján volt állapot szerint bejelenteni.

A bejelentéseket az Olaj- és Zsiradékügyi bizottság országos pest, V., Sas-utca 20. szám) címére kell beküldeni.

A gyertya gyártásával foglalkozó vállalatok birtokában levő mindazok a gyertyakészletek, a

melyek bejelentendők, a jelen rendelet erejénél fogva zár alá vétetnek.

A gyertya gyártásával foglalkozó vállalat gyertyáért készpénzfizetési engedély nélkül, vevő vasut(hajó)állomására bérmentesen feladva 100 kg. csomagolt vagy nemcsomagolt súly után ládával együtt 280 koronánál nagyobb összeget nem követelhet.

Kicsinyben árusító kereskedők: egy tizenhatod kg. súlyu gyertyáért darabonként (8 drb súlyu 500 gramm) 22 fillérenél; egy harmincketted kg. súlyu gyertyáért (16 drb súlyu 500 gramm) 11 fillérenél; egy hatvanad kg. súlyu gyertyáért darabonként

(30 drb súlyu 500 gramm) 6 fillérenél nagyobb árat nem követelhetnek.

Oly gyertya, amelynek súlya nem felel meg az előbbi pontban felsorolt súlynak, csakis súly szerint adható el és az ilyen gyertyáért kilogrammonként legfeljebb 3 korona 50 fillér követelhető.

Aki a jelen rendeletet vagy az annak alapján tett hatósági rendelkezést megszegi, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Arad, 1917. november hó 21.

Green, főkapitány.

Elrontott gyomor

könnyen helyrehozható a

„GASTOL”

emésztőporral.

1 doboz ára 3 korona

Fagydagaganatok

elmulasztására

fagyviszke'egség

biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin”

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Aszthmásoknál

rendkívül jó hatás és megkönnyebbülés érhető el az

„ASTMIN”

eigarettával.

1 doboznak az ára 24 drb.-bal 2 korona 50 fillér.

Poloskák

kiirtására a legsikeresebben és teljesen csak a

„Phenolsav”

val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a petéit is kiirtja. Egy üveg 1.—korona.

Hajós Árpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

A szépségápolás titka a felhasznált szépségápolószerek helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitünő Serail arc-szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arc-kenőcs. Kis tégl 1-50 kor. Nagy tégl 2-50 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy tégl 3 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 7 kor. — 11.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehető finomságu. Crém, fehér, róza és testzelenekben Egy dob. ára 4 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, ideál, orgoná, piros róza, Serail. Uvegje 6 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1846

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

6243—1917. pm.

HIRDETMÉNY.

A közönségnek zsirral vagy zsirszalonnával leendő akadálytalan ellátása érdekében a 4207—1915. M. E. számú rendelet 5. §-a alapján egy személynek kiszolgáltatható egy havi zsir vagy nyers szalonna adagot 40 dekagramban állapítom meg. Az említett zsiradékok kizárólag aradi lakosok részére lebélyegezett zsirjegyek meilett árusíthatók és vásárolhatók.

Az egyes szelvények magukban nem érvényesek, azokat az igazolványról csak a zsiradékokat kiszolgáltató kereskedő vagy hentes vághatja le. Egy család vagy egyes személy részére egyszerre legfeljebb négy hcti mennyiség szolgáltatható ki. Minden jegy csak ara a két hétre érvényes, amelyre ki van állítva.

Jegyekre nem tarthat igényt az, aki zsirral el van látva, aki sertéshizalásra engedélyt nyert és sertést tényleg hizált, vagy pedig az, aki hadfelszerelési üzemek, beszerzési csoportok, ijóleti bizottságok, stb. által részesül zsirellátásban.

A zsirjegyek utánzása, mások-raváló átruházása, vagy eladása elcserélése, valamint a jegyekkel történő mindennemű visszaélés, nemkülönben a zsirnak vagy szalonnának elcserélése tilos.

A jegyeket a zsiradékokat kiszolgáltató hentes vagy kereskedő gondosan megőrizni és hatósági felhívásra azokkal elszámolni köteles.

Ezen rendelkezések bármelyikének be nem tartása kihágást képez s ha a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, az ellene vétők az 1914. LX. t. c. 9. és 17. §-a alapján két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Arad, 1917. december hó 20.

Varjassy, polgármester.

Ház és föld Amortisatiós kölcsönt

adás-vételét közvetíték. Kérek eladás megbízásokat, ajánlok megvételeire magán- és bérházakat.

földre, házra, olosó feltételekkel 10—50 évi törlesztésre ajánlok: Nagyszebeni Földhivatalintézet képviselője.

Szücs F. Vilmos,
Arad, Karolina-utca 10. szám.

Szövő és Stoppoló gép.

Eldobott harisnyákat

kötényeket, nadrágot, fehérműt, mindennemű kötött ruhát ugyan szövet, stoppolhat, javíthat. Lenetnek azok du vak, vagy vékonyak, egy vagy kétszálúak. Ezen szövőgépessé bárki által kezelhető. Hazánálban már az első harisnya javításnál kifizeti önmagát. Minden gép kezdett munkával és használati utasítással lesz szállítva. Ára K. 10. utasítással szállítja.

Komán D.
BUDAPEST, 8717
VI., Nagymező-utca 45.

Törv. védve.

Kisebb-erdőbirtokokat nagyobb

keres ügyfele részére megvételeire

Dr. Üdényi Mándor
ügyvéd
Debreczen, Szentanna 9.

Használt cölöm
megvételeire kerestetik.

29704—1917. kil.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. miniszterium 4075—1917. M. E. számú rendelete folytán közhírré teszem a következőket:

A tisztítót vagy tisztítatlan nyersaszbesztnék, ugyszintén mindenféle aszbeszt és aszbeszt-áru hulladéknak az 1917. évi november hó 17-ik napján meglévő készletet legkésőbb 1917. évi december hó első napjáig a kereskedelemügyi miniszterium ipari műszak ügyosztályánál (Budapest, II., Lánchíd-u. 1—3. szám) ajánlott levélben kell bejelenteni.

A bejelentésben fel kell tüntetni: 1. az aszbeszt eredetét (kanadai, orosz, stb.) 2. az aszbeszt vagy aszbeszthulladék fajtáját és minőségét; 3. az aszbeszt készlet nagyságát eredeti fajta és minőség szerint részletezve kilogrammonként; 4. azt a célt, amelyre a fél az aszbesztet készletben tartja.

A 10 kilogrammnál kisebb aszbesztkészletek, a 2. §. második bekezdésén említett készletek kivételével, nem esnek bejelentés alá.

Aki aszbesztkészletét a jelen rendelet ellenére be nem jelenti, vagy nem a valóságnak megfelelően jelenti be, vagy a hatósági ellenőrzést megfúszítja, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

A 81848—1917. sz. keresk. min. rendelet szerint a gyárosok és iparosok jogosítva vannak f. é. december 15-ig terjedő időközben saját üzemükben aszbesztkészleteiknek 5 százalékát feldolgozni.

Arad, 1917. november 29.

Green, főkapitány.

Használt csomagoló papir megvételeire kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. :-:

ROSE YORK

Nélkülözhetetlen és kiváló szer **sépadt hölgyeknek** hogy arczuk és ajkuk üde, **piros színét** visszavarázsolják. — Senki által fel nem ismerhető, teljesen ártalmatlan, színezése állandó. Egy üvegnek ára 3.— korona.

Gyönyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájjüregét desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ara 80 fillér.

Hajós Árpád gyógyszerárában

Arad, Andrássy-ut 22. szám.

Legjobb

fekete v. barna hajfestő

a Melogen. Egy pár perc alatt bármely haját v. hajuszt a legszebb **állandó fekete** vagy **barna** színre lehet vele festeni, anélkül, hogy a színt lehelne mosni. Ara egy adag 3 kor.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti, az eddig egyedül ily szer a

KROVIL

korpakenőcs.

Egy tégey ára 3.— kor.

Magyar gyógyborok

Kitünő minőségű hegyaljai tehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérvérvő gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas négy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 4 korona — fillér.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosztó szer, linom fűszeres ízű, szonigó, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegnek részére és ott, ahol a condurongó kéreg járva van. Egy palack ára: 4 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 4 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1943

Rozsnyay Mátyás gyógyszerárában Arad, Szabadság-tér.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetés ára 20 fillér. Vastagabb betűkkel 40 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

A legkezebb hirdetés ára 10 szögig 2 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig vehetjük fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

Copernicus.

Szombaton hatkor sziveskedjék várnai szökött helyen. 8720

Melett.

Intelligens nővel, kinek önálló lakása van, állandó, igaz benső barátságot kötne rokant tiszt. Leveleket „Mérnök 36” kiadóba kérek. 8722

Pirekának

levele van a kiadóban. Választ „István” jellegre kérek. 8725

Alkalmazást keres.

Gyökerlott

gyers- és gépiróadó, ki a könyvelésben is némileg járatos, alkalmazást keres. Szives megkereséseket „Gépiróadó” jellegre kér a kiadóhivatalba. 8721

Szakvizsgáson

erdőőr, azonnali bérlésre állást keres. Cím a kiadóban. 8697

Alkalmazást nyer.

Szakkészlet

ki finom főzésben jártas, tisztai étkezde részére kerestetik. Andrássy-tér 8., II. emelet. 8728

Házmesterpárt keresünk

kik egyben íródszolgálat és takarítónői teendőket ellátják lakás fűtés és megfűtés ő fizetéssel. Cím Hazai Fatermő R. T. 8680

Nyomdász-tanulónak

felvétetik két fű, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Képzési takarítóműk

a Fehér Keresztben felvétetik. Jelentkezhetek a 11-12 között az íródban. 8695

Raktáros

esetleg nyugdíjas vagy rokkant, alkalmazást nyerhet. Ajánlatokat „Raktáros” jellegre a kiadóba. 8700

Lakást keres.

Két ágyal

ellátott csinosan burkolozott szoba kerestetik. Lehetőleg közel a főtérhez. Cím a kiadóban. 8644

Vétel és eladás.

Frisz

kóser libasír eladó. Árpád-tér 3. sz. 8724

Érdős

kelegyéből visszasamaradt új ágyhuzatok. Cím a kiadóban. 8723

Fényképezőgép

9x12-es leucével, lehetőleg „Goerz”, megvételre kerestetik. Bővebbet Deák Ferenc utca 40/a., I. emelet, ajtó 3., csak ma dé. u. 4-6-ig. 8728

Egy nagyon szép vadmacska

szőrmével bélelt női bunda — vagy egyedül a szőrme — eladó. Megtekinthető sziveségből Zimmermann Ignác ur Szabadság-tér 21. sz. üzletében. 8649

Hegymagot

makói óriás, valamint petrezselyem és egyéb magvakat, ugyancsak édes nemes termékeket, melyek csirke-képeségéért, fajtisztaságáért felelősséget vállalunk, legkezebb napi áron szállítunk. Termék maximalis áron adunk el. Arad, Dobó-utca 1. Telefon 791. 8378

Hesékönyvek,

Hírségi iratok, társasjátékok és az összes újévi zenealbumok, igen jutányos áron kapható Krieszer I. és Tereza Arad, Dobó-utca 1. Telefon 791. 8378

Zongora

keresztúros rövid, keveset használt, eladó. Kapa-utca 2/3. 8390

Könyv és zenemű

uidonságok óriási választékban kaphatók Deák Béla könyvkereskedésében, Ferray-utca. Telefon 902. 7411

Elegáns névjegyek

igen islékes kivitelben készülnek Deák Béla könyvkereskedésében Ferray-utca. Telefon 902. 7411

Használt ólom

megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7892

Ingatlan.

A belvárosban

egy igen szép háromszobás magánház, adómentes, modern, minden komforttal, eladó. Bővebbet a kiadóban. 8671

Eladó

kisebb bérház a belvárosban nagy gyümölcsös kerttel. Bővebbet Karolyi-utca 14. sz. 8715

Eladó ház

földszintes, két modern lakással parkirozott udvarral és kerttel könnyű feltételek mellett szabad kézből eladó Lipót-utca 23. Érkekezni ugyanott. 8668

Különféle.

Éveszett

szombat óta 1 kb. 45 cm. magas, 8 hónapos viz-la (szuka). Ismertető jelei: fehér alap napbarna feltöklökkel, lábai fekete, farka rövid, Sári nevre hallgat. Megtaláló 100 korona jutalomba részesül. Cím: Menráth, Arad, Közgazdasági bank. 8710

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetik a Messenger-boy íródban, Deák Ferenc- u., Barna Béla hirdetői és hírlapíródjában Zrínyi- u. és a Kossuth-utcai papírüzletben.

35 éve fennálló

vendéglő-kávéház, fűszeres üzlettel, 8727

korlátolt és korlátlan italmérés, trafik, összes jogokkal, modern ház nagy nyári helyiség, telek, örök áron eladó. — Bővebbet:

BAGCY LAJOS, Erdőhegy.

12280—1917. pm.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. miniszterium 4465. M. E. sz. rendelete alapján az élő sertésekért és a sertéstermekért követelhető legmagasabb árakat Arad sz. kir. város területén a következőképp alapította meg:

Olyan sertéseket, amelyeknek súlya darabonként 40 kilogramm meg nem halad — a kényszervágás esetét kivéve — közölgasztásra levágni tilos.

A sertést csak élősúlyban (levonás nélkül) szabad eladni.

Az 50 kilogrammnál nehezebb, de legfeljebb 90 kilogramm súlyú sertésnek a hizláló vagy az állattartó részére való eladásnál élősúly kilogrammonként 7 korona.

A darabonként 40 kilogrammnál nehezebb, de legfeljebb 125 kilogramm súlyú sertésnek levágás céljából eladásnál élősúly kilogrammonként 6 korona 50 fill.

A darabonként 130 kilogrammnál nehezebb sertésnek levágás céljából eladásnál élősúly kilogrammonként 6 korona 80 fillér.

A fent megállapított legmagasabb árak magukban foglalják a sertéseknek a rakodó állomásig jutásával járó összes költségeket. Nyers disznósír és mindennemű friss sertéshus eladásánál a termelő és viszonteladó között való forgalomban métermázsánként tisztasulvírt 850 koronánál magasabb árt követelni tilos.

A disznósír, szalonna, friss sertéshusnak, elkészített sertéshusnak stb. a kiskereskedelmi forgalomban való eladási árát a következőkben állapítom meg:

Oldalas K. 8.90
Comb és tarja K. 9.30
Karaj K. 9.80

Olvasztani való szalonna

bőrrel 4 cm-nél vastagabb K. 11.80

Olvasztani való szalonna 4

cm-nél vékonyabb K. 10.—

Szórt szalonna K. 11.80

Füstölt v. paprika szalonna K. 12.—

Háj K. 11.80

Olvasztott zsír K. 12.—

Nyers debreceni K. 10.20

Száraz v. főzött debreceni K. 12.—

Nyers sonka K. 11.80

Főtt sonka egészben K. 14.40

Sonka szeletelve K. 16.80

Párisi sonka K. 9.60

Vőreshurka, májas, tudós K. 6.—

Elsőrendű disznósajt K. 8.40

Kocsonya, bőr, nyelv K. 6.—

Tőpörtő préselten K. 7.90

Vagdalt hus K. 10.20

Aki ezen hirdetményben megállapított legmagasabb áraknál többet követel vagy ígér, elfogad vagy szolgáltat, amennyiben eslekménye súlyosabb büntetés alá nem esik, kihágást követ el és 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Arad, 1917. évi november 30.

Varjassy,

polgármester.

Ujságmaculatura ismét kapható kis és nagy mennyiségben.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Viszketegséget,

szömör, ruh leggyorsabban emulasztja a Dr. Fleisch-féle eredeti

„BARNA ZSIR”

Niúcsen szaga, nem pázik. Mindig eredeti pecsétes Dr. Fleisch-féle kérjük. Próbá tévely 2.30 k. nagy tévely 4.—k. Csak adag 11.—k. Kapható Aradon, Hajós Arpád gyógyszerárában, Andrássy tér 22. 7151

ÉKSZER OCCASIO

m. kir. fémmelzett 14 karátos arany ékszerek már 3 grammon felüli vételnél a mai naptól kezdve fazont nem számítva, gramját 8 kor. 76 fillérért árusítom. Nagy raktár karikagyűrűkben legjobb alkalom ajánlékok vételére.

Aranyat a legmagasabb napi áron beváltak vagy becserelek.

Központi arany bevitó ékszerész

(törvényileg bejegyzett cég) 7856

ARAD, József főherceg-ut 12. sz. Lutheránus templom mellett.

Az árak akkor lesznek a jelzett áronban számítva, ha az illető a lapra hivatkozik.

335/1917. végrh. szám.

Arverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy kisjenői kir. járásbírósnak 1917. évi P. 875. számú végzése következtében dr. Goldzieher Márton ügyvéd által képviselt Friedmann Jakab javára 1917. évi nov. hó 13 án fogantatott kielégítési végrehajtás úján le- és felülfoglalt és 700 koronára becsült következő legóságok, u. m.: biliárd asztal, jégsekreány stb. nyilvánosárverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbírósnak 1917-ik évi P. 3258 számú végzése folytán eddig összesen 76 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig, Erdőhegyen a Széchényiben leendő megtartására 1918. évi január hó 2-ik napjának délelőtti 10 órája ha áridom kitűze ik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingó ágak az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-al értelmében készpénzfizetés mellett, a leg többet ígérőnek, székség esetében becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingó ágakat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. tc. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelték.

Keit Kisjenőn, 1917. évi dec. hó 21. napján.

Balassa,

8716 kir. bír. végrehajtó.

Tisztelettel értesitem Aradváros és Aradmegye n. é. közönségét hogy a Deák Ferenc-utca 29. szám alatt a volt Osizmadia-féle

vendéglőt

(a Balaton-kávéház mellett) megnyitottam. Kifünő konyha. Abonensek elfogadtatnak. Tisztán kezelt italok. Nagyrabecsült pártfogásért eszedzik

Lőkövits Rózsika.